

Juuso Kautonen

”LUPA UNELMOIDA”
Piha-alueen kunnostusprojekti
lastensuojelulaitoksessa

Opinnäytetyö
Sosiaaliala

Huhtikuu 2017

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

KUVAILULEHTI

		Opinnäytetyön päivämäärä 19.4.2017
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu		
Tekijä(t) Juuso Kautonen	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Sosiaalialan koulutusohjelma Sosionomi	
Nimeke "Lupa unelmoida" - Piha-alueen kunnostusprojekti lastensuojelulaitoksessa		
Tiivistelmä Opinnäytetyö on yhteisöllinen projekti, jonka tuotoksena lastensuojelulaitoksen piha-alue kunnostettiin perusteellisesti oman yhteisön voimin. Projektin tarkoituksena oli parantaa lastensuojelulaitoksen tiloja viihtyisämmäksi ja toimivammaksi, sekä saada nuorten kesäloma-arkeen toiminnallista tekemistä innostamalla heidät mukaan unelmoimaan paremmasta piha-alueesta. Projektin suunnitteluvaihe aloitettiin keväällä 2015, jolloin aloimme yhdessä nuorten kanssa unelmoida paremmasta takapihasta. Unelmat toteutettiin 1.6.2015 - 16.6.2015. Projekti huipentui 17.6.2015 järjestettyihin grillijuhliin, joihin oli kutsuttu yhteisölle tärkeitä ihmisiä ja tekijät, nuoret pääosassa, saivat ylpeinä esitellä vieraille projektin tuotosta. Lisäksi projektista valmistettiin muistoksi osallistuneille digitarina, joka katsottiin yhdessä 5.7.2015. Opinnäytetyön keskeisin käsite on sosiokulttuurinen innostaminen. Yhteisöllisessä projektissa tärkeitä käsitteitä ovat myös osallisuus ja yhteisöllisyys. Sosiokulttuurisen innostamisen teoriaa soviteltiin käytäntöön projektin alusta saakka sekä innostamalla ja ottamalla nuoret mukaan jo alkusuunnitteluvaiheessa, jolloin saimme projektin käyntiin ja hyvä oli myös lopputulema. Aikuisen omalla esimerkillä ja innokkuudella saatiin luotua nuorille osallisuuden tunne jakamalla valtaa ja vastuuta niin, että kaikki projektiin osallistuneet nuoret, ja aikuiset, tunsivat itsensä tärkeäksi ja kaikki huomasivat, että omalla mielipiteellä on merkitystä. Opinnäytetyön raportti koostuu teoriaosuudesta, käsitteinä sosiokulttuurinen innostaminen, osallisuus ja yhteisöllisyys. Teoriatiedosta on pyritty siirtämään suoraan oppia käytäntöön eli käsitteitä on tarkasteltu niin, että vain opinnäytetyön kannalta oleellinen on otettu mukaan. Projektin toteutus on raportoitu projektikertomuksena, sekä itsearvioinnissa ja pohdinnassa on tarkasteltu projektin onnistumista, tavoitteiden saavuttamista sekä miten teoriatietoa on pystytty projektin käytännöllisessä vaiheessa hyödyntämään.		
Asiasanat (avainsanat) sosiokulttuurinen innostaminen, osallisuus, yhteisöllisyys		
Sivumäärä 35	Kieli suomi	URN
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Jari Huotari	Opinnäytetyön toimeksiantaja Lastensuojelulaitos Sonetti	

DESCRIPTION

	<p>Date of the bachelor's thesis</p> <p>19.4.2017</p>				
<p>Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu</p> <p>Author(s) Juuso Kautonen</p>	<p>Degree programme and option Degree Programme in Social Work Bachelor of Social Services</p>				
<p>Name of the bachelor's thesis</p> <p>“License to dream” – Yard reconstruction project in a child welfare institution</p>					
<p>Abstract</p> <p>This thesis is a community project, which resulted in a thorough reconstruction of the yard of a child welfare institution by the community themselves. The purpose of the project was to improve the facilities of the child welfare institution to be more comfortable and functional, as well as to make the young people's summer vacation functional by encouraging them to dream of a better backyard.</p> <p>The design phase of the project was started in spring 2015, when we started dreaming together with the adolescents about a better yard. The dreams were made true 1.6.2015 – 16.6.2015. The project culminated on 17.6.2015 when we organized a barbecue to where we invited important people to the community and the adolescents were proud to introduce the results to the guests. In addition, a digital story of the project was made, which we watched together on 5.7.2015.</p> <p>The most important concept in the study is a sociocultural animation. Also, important concepts in a communal project are inclusion and communality. The theory of sociocultural animation was put into practice from the very beginning of the project by encouraging and involving the young people already in the initial planning phase in order to initiate the project and achieve good results. With an adult's own example and enthusiasm the young people felt the sense of inclusion by sharing power and responsibility so that all adolescents involved in the project felt that they were important and everyone noticed that their opinion was relevant.</p> <p>The thesis report includes of a theoretical part discussing the concepts are sociocultural animation, inclusion and communality. The theoretical knowledge was applied directly into practice and thus only concepts relevant to the thesis were included. The implementation of the project was reported as a project description, and the self-evaluation and reflection examined the success of the project, the achievement of the objectives and how the theoretical knowledge was used in the practical phase of the project.</p>					
<p>Subject headings, (keywords)</p> <p>sociocultural animation, inclusion, communality</p>					
<p>Pages</p> <p>35</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 30%;">Language</th> <th style="width: 70%;">URN</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Finnish</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Language	URN	Finnish	
Language	URN				
Finnish					
<p>Remarks, notes on appendices</p>					
<p>Tutor</p> <p>Jari Huotari</p>	<p>Bachelor's thesis assigned by</p> <p>Lastensuojelulaitos Sonetti</p>				

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	1
2	SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN.....	2
2.1	Innostamisen ulottuvuudet ja tehtävät.....	3
2.2	Innostamisen elementit.....	6
3	OSALLISUUS.....	8
3.1	Mitä osallisuus on?.....	8
3.2	Osallisuuden vastakohdat.....	10
4	YHTEISÖ JA YHTEISÖLLISYYS.....	11
5	TOIMINNALLISEN TYÖN OSALLISTUJAT JA KOHDE.....	13
6	OPINNÄYTETYÖNI TAVOITTEET JA TUOTOKSET.....	14
7	PROJEKTIN TOTEUTUS.....	15
7.1	Projektin suunnitteluvaihe.....	15
7.2	Projektin toteutusvaihe.....	17
7.3	Digitarina.....	27
7.4	Kokonaisbudjetti.....	29
8	ITSEARVIOINTI.....	29
9	TYÖELÄMÄKUMPPANIN ARVIOINTI.....	33
10	POHDINTA.....	33
	LÄHTEET.....	36

LIITTEET

- 1 Saatekirje
- 2 Kuvauslupa

1 JOHDANTO

Itselleni oli alusta asti selvää, että opinnäytetyöni tulee olemaan toiminnallinen, koska aiemmalta koulutukseltani olen liikunnanohjaaja ja ohjaajan työssäni lastensuojelulaitoksessa ”sydämen asiani” on toiminnallisuuden ja viihtyvyyden kehittäminen, koska jo se itsessään voi olla kuntouttava tekijä, eikä ”hokkus-pokkus”-keinoja välttämättä tarvita. Tämä opinnäytetyö on yhteisöllinen projekti, jossa yhdessä lastensuojelulaitoksen aikuisten ja asiakkaiden kanssa kunnostimme ja rakensimme talon piha-alueen.

Idean takapihan kunnostukseen sain kesällä 2014, kun vietimme omaohjattavani rippijuhlia laitoksessamme ja juhliin kulku oli takapihan kautta alakertaan, jossa juhlat olivat, jottei laitoksen ”muu elämä” häiritse juhlia. Itseäni hävetti suunnattomasti, kun juhlavieraat hienoissa kesämekoissa ja korkokengissä kulkivat ”jätemaan” kautta sisälle. Takapiha ei ole ollut laitoksen 5-vuotishistoriansa aikana käytössä muuta kuin rakennusmateriaalin säilytyspaikkana. Ennen kuin talossa aloitti lastensuojeluyksikkö, se remontoitiin tarkoitustaan varten ja uudelleen remontoitiin muutama vuosi sitten toimivammaksi. Siitä asti on rakennusjätettä säilytetty takapihalla, eikä jätteelle oikein muuta käyttöä ole ollut. Rippijuhlissa syntyi ajatus, että seuraavana kesänä rakennusjätteen tilalla on jotain viihtyisämpää. Loin ajatuksestani mielikuvia työkavereilleni sekä lähiesimiehelleni, jotka innostuivat ajatuksesta. Mielikuvissa tärkeimmäksi nostin, että takapihan kunnostus tehdään yhdessä talon aikuisten ja sijoituksessa olevien nuorten kanssa eli siihen osallistuu koko yhteisö suunnitteluvaiheesta toteutukseen ja valmiin terassin grillijuhliin asti.

Opinnäytetyössäni raportoin piha-alueen rakentamisen vaiheet, sekä keskeisiä käsitteitä ovat sosiokulttuurinen innostaminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. Oman työkokemukseni kautta voin todeta, että tavoitteellinen innostaminen on lastensuojelulaitoksessa erittäin hyvä ja tärkeä työkalu, jota saisi käyttää vieläkin enemmän. Lastensuojelulaitoksessa yhteisö on tiivis ja sitä pitää vaalia, jolloin yhteisöllisyyttä voi käyttää myös hoidonmuotona. Tiivis yhteisöllisyys lisää luottamusta. Luottamus ei ole itsestään selvyys erityisnuoren kanssa työskenneltäessä, se on ansaittava ja se on elinehto, jotta nuoren ongelmia ja pulmia pääsee työstämään. Osallisuus liittyy yhteisöön osallistumiseen ja yhteisössä osallisena olemiseen.

Osallisuus on erityisnuorelle tärkeä, koska monella on usein paljon pettymyksiä historiassaan, eikä aina kiinnostusta osallistua mihinkään, koska taustalla on pelko epäonnistumisesta. Kun aikuiset ja nuoret rakentavat yhdessä, on nuoren helpompi osallistua toimintaan, vaikka taitoja ei olisikaan, koska ympärillä on tarvittava tuki ja tiivis yhteisö. Osallistumista ja yhteisön voimaantumista edesauttaa se, että työn jälki on heti nähtävissä ja nuoret huomaavat nopeasti, että ”hei, minähän osaan!”

Projektin yhteisöllinen suunnitteluvaihe aloitettiin keväällä 2015, jolloin lanseerattiin lupa unelmoida -slogan, jota laitoksessa viljeltiin koko kevät ja kesä. Unelmointitaululle kirjattiin ”villeimmätkin” unelmat takapihan parantamiseksi ja tällä tavalla innostamalla, sekä jakamalla valtaa ja vastuuta alusta asti nuorille, saatiin laitokseen luotua innostunut ilmapiiri ja yhteisö oli valmis toteuttamaan unelmiaan. Projektin käytännöllinen vaihe alkoi nuorten kesäloman ensimmäisenä maanantaina 1.6.2015 ja huipentui 17.6.2015 järjestettyihin yhteisöllisiin grillijuhliin, joihin otti osaa nuorten sosiaalityöntekijöitä, laitoksen entistä ja nykyistä henkilökuntaa, nuorten vanhempia, sekä talon entisiä nuoria. Projektista tehtiin digitarina, jossa valokuvien ja tehostein saatiin näyttävä tarina siitä mistä aloitettiin, mihin päädyttiin ja miten sinne päästiin.

2 SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN

Mitä on sosiokulttuurinen innostaminen? Kurki (2000, 14) kirjoittaa Fermoso (1994) kiteyttävän, että sosiokulttuurisen innostamisen avulla tavoitellaan kulttuurista tasavertaisuutta ja innostaminen on kasvatuksellinen toimintamuoto, jolla pyritään parantamaan yhteiskuntaa. Sosiokulttuurisen innostamisen tavoitteena on ihmisten itsensä osallistumisen kautta luoda kasvattava, yhdenvertaiset arvot tiedostava yhteiskunta. Innostamista pystytään soveltamaan kaikilla elämän osa-alueilla ja innostaminen liittyy yhteen kaikki yksilön kehittämiseen liittyvät tekijät. Sosiokulttuurisen innostamisen keskeisiä käsitteitä ovat yhteisöllisyys, osallistuminen, herkistyminen, toimintaan sitoutuminen, luovuus ja dialogi. (Kurki 2000, 14.)

Innostamisen ajatus on motivoida ja rikastaa ihmisten itsetoteutuksen prosessia. Tarkoitus on organisoida toimintaa, herättää ihmisten tietoisuutta ja ennen kaikkea tarkoitus on saada ihmiset liikkeelle. Sosiokulttuurinen innostaminen on sosiaalisen

kommunikaation edistämistä ja ihmisten välisen vuorovaikutuksen lisäämistä. Tavoitteena on parantaa ihmisten elämän laatua luomalla sosiaalisen muutoksen mahdollistavia tilanteita. Tavoitteena on myös saada ihmiset tietoisiksi heidän roolistaan yhteisössään, yhteiskunnassa ja maailmassa. Innostamisen tarkoitus on luoda sellaisia osallistumisen prosesseja, joissa ihmisistä tulee aktiivisia toimijoita omilla yhteisöissään. (Kurki 2000, 19–20.) Sosiokulttuurinen innostaminen sopii erittäin hyvin nuorten kasvatukseen ja kasvun tukemiseen, koska innostamisessa ohjaus ei ole auktoriteettista, jossa ylhäältä päin annetaan ohjeita ja ”tuupitaan” eteenpäin, jolloin vuorovaikutus ei ole vastavuoroista, johon taas innostamisella pyritään. Eli halutaan nimenomaan eroon vastakkainasettelusta ja auktoriteetista, halutaan aitoa vuoropuhelua, dialogia kasvattajan ja kasvatettavan välillä. (Kurki 2010, 204.)

2.1 Innostamisen ulottuvuudet ja tehtävät

Sosiokulttuurisessa innostamisessa voidaan nähdä kolme ulottuvuutta, jotka ovat pedagoginen, sosiaalinen ja kulttuurinen. Nämä kolme ulottuvuutta sulautuvat yhteen kaikessa toiminnassa ja ulottuvuudet ovat tärkeässä asemassa nuorisokasvatuksessa. Sana ”kulttuuri” on laaja käsite, mutta sosiaalipedagogisen nuorisotyön lähtökohtana on tukea nuoria omina persoonina ja yksilöinä, sekä omana persoonana yhteisönsä jäsenenä tekemään valintoja ja tietoisesti rakentamaan suuntaa omalle elämälleen. Näin kulttuurin kautta saadaan kiinni innostamisen pedagogisesta ulottuvuudesta, jossa jokaisen nuoren ainutlaatuinen persoona on keskiössä. Kasvatukselliseen toimintaan ja toiminnassa innostamisella tavoitellaan nuorten persoonallista kehittymistä, oman vastuun tiedostamista, muutosta asenteisiin ja näiden kautta motivaation heräämistä. Pedagogisuus näkyy toiminnassa esimerkiksi erilaisten projektien tai teemapäivien järjestämisessä tai ihan vain keskusteluissa kaksin tai ryhmässä. (Kurki 2010, 206–209.)

Sosiaalinen ulottuvuus löytyy ryhmästä ja yhteisöstä, toiminnasta joka tuo nuoria yhteen. Nuoret on saatava osallistumaan, jotta he integroituisivat yhteiskuntaan ja sosiokulttuurinen innostaminen ryhmätöiden avulla voisi olla nuorison kanssa työskentelevien perustyökalu. (Kurki 2010, 206–209.) Kasvattajalla on taustalla aina ajatus, kun hän käy dialogia kasvatettavan kanssa, sillä mikä tahansa vuorovaikutussuhde ei ole pedagoginen, vaan se tarvitsee juuri taustalle yksilöllisiin

prosesseihin suuntautuvan tarkoituksen. Eli nuoren yksilöllinen kohtaaminen ja työskentely ovat välitöntä vuorovaikutusta, jonka tausta-ajatuksena on yhteisöllinen, yhteiskunnallinen ja kulttuurinen vaikuttaminen, joka nähdään epäsuorana kasvatuksena. (Hämäläinen 2010, 174–175.)

Ulottuvuuksien rinnalla innostamisella on myös tehtävät. Sosiokulttuurisen innostamisen tehtävät lähtevät ihmisten omasta osallistumisesta. Tehtävät eivät ole vain innostajan tehtäviä, vaan vastuu toiminnasta on kaikilla yhteisön jäsenillä. Tehtävät ovat yhdistelmä erilaisia rooleja, joita innostaja kantaa aina tietyssä ryhmän kehityksen vaiheessa. Innostajan rooli korostuu kaikkein eniten toiminnan alkuvaiheessa. Innostaminen on pääpiirteiltään aina yhteistä kokemista, mutta myös samalla jokaisen toimintaan osallistuvan yksilöllistä kokemista, joka peilautuu yhteisen kokemisen kautta. Gilletin mukaan innostaminen on yhteisöllinen tehtävä, joka voidaan jakaa kolmeen osaan, jotka korostuvat eri tavoin erilaisissa prosesseissa (Kurki 2000, 77–78).

Gilletin mukaan innostamisen ensimmäinen osa on tekninen tuotantotehtävä, mikä tarkoittaa juuri sitä projektia, mitä ollaan juuri toteuttamassa. Ulkopuolisen silmin meneillään oleva projekti näkyy suunnitelmallisena toimintana, jolla on tavoitteet, jotka ovat teknisiä ja taloudellisia. Tuotantotehtävän tavoitteet vaihtelevat projektien mukaan, mutta joka tapauksessa tuetaan jokaisen osallistujan vapaata ilmaisua ja muodostetaan sosiaalisia ja vuorovaikutuksellisia suhteita. Näiden tavoitteiden tarkoitus on kasvattaa osallistujan halua sosiaaliseen ja yhteisölliseen vastuuseen. Tuotantotehtävä näkyy ulospäin ryhmän suorittamina monimuotoisina väliintuloina sosiaaliseen ympäristöönsä. Innostajan tehtävä on toimia projektin eksperttinä ja agenttina ja luoda ilmapiiri, jossa ryhmän jäsenet uskovat, toimivat, rakentavat ja tekevät. Projekti on suunnitelmallinen, jossa korostuu innostajan toiminnan tekninen puoli ja sen tärkeimpinä alueina ovat työn ja toiminnan aktiviteetit. (Kurki 2000, 78.)

Gilletin mukaan innostamisen toinen osa on helpottaminen ja välittäjänä toimiminen, mikä tarkoittaa sitä, että innostaja ei ota kantaa projektin sisältöön vaan auttaa ryhmää pääsemään päämääriinsä eli innostaja toimii fasilitaattorina. Toisin sanoen innostaja on ryhmässä ryhmän elämän helpottaja, organisoija, innostaja tietää tavoitteet ja käy vuorovaikutuksellisia keskusteluja ryhmän jäsenten kanssa. Projektin valmistumista helpottaa ryhmän organisointi ja toiminnan suunnittelu, sekä innostajan kyky

monimuotoiseen dialogiin ja ryhmän jäsenten luovuuden herkistämiseen. Helpottamisen tehtävä on selkeyttää ryhmälle projektin tavoitteita ja mielipiteitä, mikä noudattaa psykologisen logiikan kaavaa eli innostaja toimii toiminnan välittäjänä ja auttaa ennen kaikkea luomaan sosiaalisia suhteita. (Kurki 2000, 78–79.)

Innostamisen kolmas osa on valaistuminen, jonka tehtävänä on selkeyttää ryhmäläisten hämäriä tunteita, vapauttamaan heidän puhetta sekä asettamaan tavoitteita. Ryhmän asenteet ja motivaatio ovat keskeisimpiä. Toiminnan keskellä tärkeää on myös tilanteen analyysi ja sen ymmärtäminen sekä arviointi. Näin pyritään saavuttamaan ryhmässä tunteisiin vaikuttava kiinteys, joka onnistuu symbolisen logiikan kaavalla, jossa valaistuminen on kulttuurista toimintaa ja ammatillinen innostaminen on tuolloin innostamisen aatteiden mukaista mielikuvien luomista. (Kurki 2000, 78–79.)

Kaikkien kolmen ylläkirjoitettujen tehtävän pitäisi olla läsnä jokaisessa sosiokulttuurisen innostamisen prosessissa. Joka kerta tehtävät eivät painotu samalla tavoin, kuten myös projektin ja toiminnan eri vaiheissa on eri painoarvoja. Myös innostajat ovat erityyppisiä. Joku voi olla välittäjä, toinen voi olla hyvällä tavalla aggressiivinen ja kolmas voi olla tekninen innostaja. Innostajan ammatillinen luonne kuitenkin näkyy näistä yhteisöllisten tehtävien painoarvoista. Innostajan ammatillinen osaaminen näkyy siten, että hän osaa tietoisesti käyttää tilanteessa vaadittavaa osaa aluetta riippuen ympäristöstä, omista kyvyistä, ryhmädynamiikasta ja niin edelleen. Innostamisen tehtävät tarvitsevat myös toisiaan, ne ruokkivat toinen toisiaan jatkuvassa vuorovaikutuksessa kulloisessa projektin vaiheessa tai paikassa ja tunnistamiseen vaaditaan innostajan aistimusta ja älykkyyttä vallitsevasta hengestä. (Kurki 2000, 79–80.) Jos työntekijä ei ole itse innostunut, jos hänellä ei ole tiettyä paloa toimintaa tai projektia kohtaan, ei hän voi toimia innostajana. Pitää olla itse innostunut, se on innostajan työn perusvaatimus (Kurki 2010, 210).

Kurki (2010, 211) mukailee Paulo Freiren ajatuksia kirjoittaessaan, että innostamisen toiminnassa on aina kolme vaihetta. Ensimmäinen vaihe on sosioanalyttinen, jossa analysoidaan kriittisesti todellisuutta ja analyysi tehdään perusteellisesti, koska todellisuutta ei voi muuttaa, ellei tunne sitä. Toinen vaihe on hermeneuttinen, jossa esitetään kysymyksiä ja vastataan niihin, kuten miksi todellisuutemme on juuri tällainen kuin se on. Tämän jälkeen siirretään katse tulevaan ja unelmoidaan siitä

millainen todellisuutemme voisi parhaimmillaan olla. Kolmas ja viimeinen vaihe on käytännöllinen, jossa yhdessä keksitään keinoja, miten voidaan yhdessä saavuttaa parempi tulevaisuus ja lähdetään kulkemaan kohti unelmia.

2.2 Innostamisen elementit

Kurki kirjoittaa (2000, 73), että Gilletin (1995) mukaan innostaminen rakentuu aina samoista elementeistä, jotka ovat innostamisen tilanteessa muuttumattomia tekijöitä ja niitä elementtejä voidaan löytää seitsemän. Gillet käyttää termejä kylmä maailma ja kuuma maailma kuvaamaan innostamisen elementtejä, joissa ryhmän sisäiset maailmat ovat hieman erilaiset. (Kurki 2000, 73.)

Ensimmäisenä elementtinä on tekeminen eli miten ryhmä organisoidaan ja miten ryhmälle asetettuihin tavoitteisiin päästään. Kylmässä maailmassa tekeminen on suurin piirtein erilaisten aktiviteettien ja puuhastelujen järjestämistä. Innostaminen tapahtuu markkinoimalla toimintaa ja ammatillisesti tärkeintä on silloin eri tekniikkojen hyvä oppiminen. Toimintaa hallitsee jokaisen yksilön omat henkilökohtaiset intressit. Tällainen puuhastelu on totta kai tärkeää esimerkiksi syrjäytyneiden nuorten mielenkiinnon herättämiseksi ja pyrkimykseksi saada heidät aktiivisimmiksi toimijoiksi. Kuumassa maailmassa tekeminen menee astetta syvemmälle. Kylmän maailman samat aktiviteetit pyritään muuttamaan syvemmäksi toiminnaksi siten, että samoille yllämainituille syrjäytyneille nuorille herää tietoisuus siitä, mihin heidän syrjäytynyt tilanteensa voi johtaa tai mihin tilanne on jo laajemmin linkittynyt. Sosiaalinen tilanne ja tilanteen merkitys voivat syvemmälle vietyä avautua esimerkiksi taiteellisen kokemuksen kautta, kuten rap-konsertin ja sen jälkeisen keskustelun myötä. Motiivina ei ole pelkästään omat intressit, vaan myös yhteenkuuluvuuden tunne ryhmää kohtaan ja siksi toimitaan tutkimuksen ja yhteistyön hengessä. Tekeminen on kokemuksellista ja ongelmaperustaista oppimista, jolla tavoitellaan tietoisuuden heräämistä, tilanteeseen tarttumista sekä muutoksen aikaansaamista. (Kurki 2000, 74.)

Toisena elementtinä on osallistujat, jotka saavat aikaan toimintaa. Myös innostaja luetaan osallistujaksi. Kylmässä maailmassa osallistujat ovat järjestelijöitä ja asiamiehiä, jotka saavat kuuliaisesti käskyt ylemmältä taholta ja soveltavat tehokkaasti

opittuja tekniikoita. Tällaisissa tapauksissa innostaja on vain ulkopuolisten voimien välikäppäle, eikä sellainen autonominen luoja, toisin sanoen voisi puhua vanhan ajan opettamisesta. Kuumassa maailmassa osallistujat ovat aktiivisia toimijoita ja heillä kaikilla on oma osansa ryhmän historiaa. He ovat toiminnan ainutlaatuisia kantajia ja he toteuttavat vastuullisesti sitä luomisen tehtävää mitä he tavoittelevat. Avainsanoja ovat tiedostaminen ja kokemuksellinen oppiminen. (Kurki 2000, 74–75.)

Toiminnan kannalta tärkeä elementti on aika, mihin mennessä tavoitteet saavutetaan. Kylmässä maailmassa aika tarkoittaa suurin piirtein jonkun tekniikan avulla laaditun ohjelman laatimista ja ryhmän kanssa läpikäymistä. Tehty lista on yleisluonteinen ja pohjaa voi soveltaa useammassakin tilanteessa. Kuumassa maailmassa siirretään katseet vuorovaikutukselliseen prosessiin, asteittain etenevään projektiin, jolla on selkeä tähtäin tulevaisuudessa määritettynä aikana. Osallistujat ovat alusta asti mukana projektin rakentamisessa. (Kurki 2000, 75.)

Yksi innostamisen elementti on instituutio eli sosiokulttuurisen toiminnan juridispoliittinen tausta. Kylmässä maailmassa innostamista tehdään jo olemassa olevien, jäykkien instituutioiden, kuten peruskoulun luokkahuone, kautta. Kuumassa maailmassa muokataan ja parannetaan jo olemassa olevia vanhoja tapajärjestelmiä, niiden suhteita ja käytänteitä. (Kurki 2000, 75.)

Sosiaalinen suhde rakentuu samanaikaisesti sekä ryhmän sisällä, että suhteessa ulkopuolisiin. Kylmässä maailmassa sosiaaliset suhteet ovat jokseenkin valmiiksi säädetyt ja mukautettu vallitsevaan yhteiskuntaan. Kuumassa maailmassa sosiaaliset suhteet tarkoittavat sosiaalisuutta, jossa ihmisen katsotaan olevan ainutlaatuinen persoona yhteisössään. Aidossa yhteisössä osallistujat jakavat yhteiset mielenkiinnonkohteet siten, että yksilön arvokkuus ja sosiaalisuus yhdessä luovat yhteisön, jossa korostuu spontaanisuus sekä luonnollinen vapaaehtoisuus. (Kurki 2000, 75–76.)

Strategia tarkoittaa keinojen sopeuttamista tavoitteiden saavuttamiseen. Kylmässä maailmassa strateginen suunnittelu on passiivista ja yksimielistä. Suunnittelu perustuu jo olemassa olevia rakenteita myötäillen. Kuumassa maailmassa uskotaan muutoksen olevan mahdollista, se nousee konfliktien olemassaolon kautta ja herättää yhteisöön kohdistuvaa kriittistä tietoisuutta. Juuri se jännite on sosiaalisen muutoksen energinen voima. (Kurki 2000, 76.)

Toiminnan taustalla on aina filosofia. Kylmässä maailmassa toiminnan ajatuksena on lainalainen filosofia, mikä näkee käytännön konkreettisena ja toiminta on hyvin realistista. Filosofiasa katseet kääntyvät jo olemassa olevan yhteiskunnan säilyttämiseen. Kuumassa maailmassa filosofinen näkemys käytännöstä on jatkuvaa pallottelua teorian ja toiminnan välillä, ei pelkkää toimintaa ja aktiviteetteja. Käytäntö kääntää katseet siihen, että ihmiset ovat vapaita ja pystyvät ottamaan vastuuta omasta tekemisestään.

3 OSALLISUUS

Lasten ja nuorten osallisuus on hyvin tärkeä käsite heidän kasvaessa kohti itsenäisyyttä. Lastensuojelussa osallisuus on kirjattu lakiin asti ja siitä pidetään ehdottomasti kiinni. Lasten ja nuorten osallisuudessa annetaan lapselle mahdollisuus olla mukana vaikuttamassa asioiden käsittelyä ja päätöksentekoa hänelle itselleen tärkeissä yhteisöissä. Osallisuudessa on kysymys yhdestä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta tärkeästä perusedellytyksestä eli osallistumalla ja osallistamalla lapsi tai nuori oppii elämään ympärillä olevien ihmisten kanssa. (Lastensuojelun käsikirja 2015.)

Lastensuojelulain 20§ (2007/417) mukaan ”Lastensuojelua toteutettaessa on selvitettävä lapsen toivomukset ja mielipide sekä otettava ne huomioon lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. Lapsen mielipide on selvitettävä hienovaraisesti sekä siten, että tästä ei aiheudu tarpeettomasti haittaa lapsen ja hänen vanhempiensa tai muiden läheisten ihmisten välisille suhteille. Lapsen mielipiteen selvittämisen tapa ja pääasiallinen sisältö on kirjattava lasta koskeviin asiakasasiakirjoihin.” Nuorislain 8§ (2006/72) mukaan ” Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.” Perustuslain 6§ (1999/731) mukaan ”Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.” (Finlex 2015.) Eli kiteytettynä lasten ja nuorten osallisuus on niin tärkeä asia, että se on kirjattu moneen eri lakiin, jotta ihmiset muistavat ottaa lapset mukaan heitä koskeviin asioihin.

3.1 Mitä osallisuus on?

Osallisuudessa on kaksi elementtiä, se on yksilöllistä sekä yhteisöllistä. Yksilön pitää tuntea itsensä arvokkaaksi ja yhteisön on mahdollistettava osallisuus, sillä yksin ei voi olla osallinen. Osallisuuden olennaisin piirre on yksilön oma kokemus. Osallisuus on tunne, kun nuori tuntee itsensä päteväksi ja arvostaa omaa rooliaan yhteisössä. Tämä näkyy nuorten tiedoista, tarinoista ja nuorten käyttämistä paikallisista puhetavoista. (Gretschel 2002, 90–91.) Pelkkä tunne tai osallisuuden kokemus ei pelkästään riitä, vaikka kokemus onkin osallisuuden välttämätön ehto. Tästä esimerkkinä hyväksikäytetty ihminen, joka voi tuntea olonsa osalliseksi, vaikka ympärillä olevat kohtelisivat häntä kuin esinettä. Näin ollen osallisuutta ei ole pelkkä yksilön tunne, vaan se tarvitsee yhteisön, joka mahdollistaa osallisuuden. (Kiilakoski 2008, 13.)

Osallisuus voidaan määrittää yksilöä korostaen niin, että osallisuus on yksilön oikeus hänen identiteettiin ja arvokkuuteen yhtenä osana perhettä, ryhmää, yhteisöä tai yhteiskuntaa. Lapsia ja nuoria voidaan osallistaa luomalla tilanteita, jotka mahdollistavat yksilölle tilan, jossa yksilö tunnustetaan omaksi itsekseen, arvokkaana osana yhteisöä (esimerkiksi pienryhmä tai lastensuojelulaitos). Jotta osallisuuden määritelmä toimisi, ympärillä olevan yhteisön on oltava sellainen, jossa yksilö tuntee olonsa turvalliseksi, vapautuneeksi ja jossa yksilö voi tuoda omat ajatukset esiin. (Kiilakoski 2008, 13–14.)

Yksilölle on annettava mahdollisuus toimia ryhmässä, jota osallisuus edellyttää. Jotta jokainen voi toimia ryhmässä, pitää jakaa valtaa ja vastuuta. Se ei ole osallisuutta, jossa yksilöä kyllä kuunnellaan viimeiseen asti, mutta hänen mielipiteillään ei päätöksiä tehdessä ole väliä, eikä silloin tämä yksilö saa sitä tunnetta, että häntä arvostetaan. Osallisuus tuo myös mukanaan velvoitteita, eikä sellainen ”vapaamatkustaja” ole osallinen. Osallisuudessa korostuu vastuu omasta toiminnasta, sekä huolenpito oman yhteisön toiminnasta. Haapaniemi ja Raina (2007, 126) käyttävät käsitettä ”sosiaalinen laiskottelu”, mikä tarkoittaa juuri näitä ”vapaamatkustajia”, jotka ryhmätöissä jättävät työn teon muille. Sosiaalinen laiskottelu on todennäköisempää, jos ryhmälle ei anneta valtaa ja vastuuta, sillä yksilöllinen motivaatio ja vastuu vaikuttavat osallistumisaktiivisuuteen.

Osallisuuden määritelmän toinen näkökulma katsoo osallisuutta yhteisöstä päin. Osallisuus on sitoutumista toimintaan yhteisten asioiden parantamiseksi ja todellisen vastuun kantamista oman sekä koko yhteisön toimintakyvystä. Osallisuus voidaan siis

tulkita yksilön tunteeksi ja yhteisön tilaksi, jossa on oikeuksia ja velvollisuuksia, sekä kuulumisen tunnetta ja vastuun kantamista. (Kiilakoski 2008, 14.) Ollakseen osallisena ihminen tarvitsee yhteisötaitoja, joita ovat esimerkiksi toisten ihmisten arvostaminen, vuorovaikutustaidot, kyky toimia sovittelevasti ristiriitatilanteissa, kyky ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä oman käyttäytymisen ohjaaminen ryhmän edun mukaisesti (Haapaniemi & Ranta 2007, 40). Tässä opinnäytetyössä korostuvat ja varmasti myös kehittyvät nuorten yhteisötaidot, jotta saavutamme projektille asetetut tavoitteet. Sosiaalipedagogisesta näkökulmasta yhteisötaidot ovat tärkeässä asemassa. Kleipoedszus (2011, 125–126) kirjoittaa sosiaalipedagogisista suhteista, että haastamalla yhteisön muiden jäsenten ajatuksia, käytöstä ja asennetta, auttaa se ymmärtämään muita jäseniä, joten haastaminen nähdään hyvänä juttuna. Kun haastaa usein, syntyy siitä konflikteja. Nuorten kanssa työskenneltäessä konfliktit ratkotaan yhdessä aikuisen kanssa ja kun ryhmän jäsenten välillä on saatu rakennettua luotettava suhde, konfliktit auttavat nuoria pääsemään eteenpäin kohti asetettuja tavoitteita, mutta se vaatii juuri yhteisötaitoja, jotta konfliktit voidaan selvittää rakentavasti keskustelemalla.

3.2 Osallisuuden vastakohdat

Osallisuus on sellainen sana, joka esiintyy useissa virallisissa asiapapereissa ja osallisuus on tullut omaksi käsitteeksi. Hyvin yleistä on hyvin yleiselle käsitteelle, että sen merkitys vaihtelee käyttötarkoituksen mukaan, eikä käsitettä ole pystytty määrittelemään tarkasti. Osallisuutta on tutkittu laajasti, mutta käsitteelle ei ole vielä löytynyt täsmällistä ja yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Osallisuutta voi kuvata esimerkiksi siten, mitä se ei ainakaan ole. Tarkoitus on, että osallisuudella pyritään poistamaan tai vähentämään huono-osaisuutta. Tällaisia huono-osaisuuden muotoja, joita osallisuudella voi edistää, on esimerkiksi välinpitämättömyys, osattomuus, syrjäytyminen ja vieraantuminen. (Kiilakoski 2008, 10–11.)

Kokemus osallisuudesta tarkoittaa halua vaikuttaa ympäristöön ja olla osa sitä. Näin ollen yksi osallisuuden vastakohdista on välinpitämättömyys, mikä tarkoittaa tunnetta, jossa oman ympäristön toiminta on samantekevää ja se tuo mukanaan yleisen haluttomuuden vaikuttaa asioihin. Välinpitämättömän asenne yleensä on, että ei kannata tehdä mitään, koska yhdellä ihmisellä on olemattomat vaikutusmahdollisuudet ja isot päätökset tehdään jossain muualla. Välinpitämätön

ihminen ei ole kiinnostunut yhteisönsä asioista eikä koe oman panoksen edistävän hyvinvointia. Sosiaalialan ammattilaisen tärkeä tehtävä on murtaa välinpitämättömyyden ja kyynisyyden kulttuuri, jotta ihmisten toimintamahdollisuudet kasvaisivat. (Kiilakoski 2008, 11–12.)

Osallisuuden toinen vastakohta on osattomuus, millä voi viitata ihmisen asemaan yhteiskunnassa eli osattomuudella tarkoitetaan joko taloudellisen, kulttuurisen tai sosiaalisen pääoman puutetta. Voi myös ajatella, että osattomuudella on henkilökohtainen näkökulma, koska varmaan jokainen ihminen on kokenut tunteen, että vaikka olen parhaani mukaan yrittänyt, siitä huolimatta minua ei ole otettu huomioon. (Kiilakoski 2008, 12.)

Osallisuus voidaan kytkeä syrjäytymisen ehkäisyyn. Syrjäytyminen on prosessi, jossa nuori tai nuori aikuinen on vaarassa tai on jo alkanut pudota pois yhteiskunnan normaaleista toiminnoista, mikä tarkoittaa sitä, että hän putoaa koulutuksen kyydistä, työelämästä, hyvinvointipalveluista tai sosiaalisista suhteista. Syrjäytynyt nuori ei ole osallisena siinä yhteiskunnassa, josta hän on syrjäytynyt. Syrjäytymiseen puuttuminen, osallistamalla heitä matalalla kynnyksellä, voi parhaimmillaan auttaa näitä nuoria saamaan takaisin oman elämänhallinnan. (Kiilakoski 2008, 12.)

Osallisuuden puute näkyy laajimmillaan vieraantumisenä, joka tarkoittaa sitä, että ihminen on kadottanut suhteen itseensä, työhönsä, ympäristöönsä ja yhteiskuntaansa. Vieraantunut ihminen ei pysty tai kykene elämään omien arvojensa mukaan. Vieraantunut olotila on päämäärätöntä liikehdintää tilanteesta toiseen ilman omaa olemusta, kokemuksia ja omaa persoonallisuutta väheksyen. (Kiilakoski 2008, 12.)

4 YHTEISÖ JA YHTEISÖLLISYYS

Hyypä (2002, 6) käyttää hienoa mielikuvaa sallivasta yhteisöstä. Itse voisin kokemukseni perusteella kuvata samalla tavalla lastensuojelulaitoksen yhteisöä parhaimmillaan: Muumilaaksossa vallitsevat luottamukseen perustuva vuorovaikutus, toisista välittäminen ja kiireettömyys. Muumilaakso on yhteisö, jossa vallitsee rauha, mutta silti siellä tapahtuu koko ajan. Laakson asukit löytävät aina toisensa, vaikka he toimivat välillä yhdessä, välillä erikseen. Yhteisö asustaa laaksossa kaukana muusta

maailmasta (voisi käyttää ilmaisua, että yhteisö on näennäisesti suljettu, kuten lastensuojelulaitoskin), mutta sieltä voi matkustaa pois ja sinne voi matkustaa takaisin. Vieraita tulee laaksoon ja heidät saman tien hyväksytään. Sellainen on salliva yhteisö. Asukkaita yhdistää syvä luottamus toisiin asukkaisiin. Luottamukseen perustuvaa keskinäistä vuorovaikutusta kutsutaan sosiaalisiksi pääomaksi.

Sosiaalinen pääoma on paljon me-henkeä, joka syntyy yhteisön keskinäisissä vuorovaikutuksissa. Me-hengen vallitessa jokainen ryhmän jäsen uskoo, että jokainen tavoittelee juuri sitä sovittua asiaa ja se tarvitsee luottamusta ryhmän jäsenten kesken. Luottamus ja yhteiset tavoitteet luovat me-henkeä, joka on yhteisön ominaisuus. Yhteiset tavoitteet ja päämäärät luovat yhteisöllisyyden. (Hyypä 2002, 27) Lastensuojelulaitoksessa jokapäiväisessä arjessa ei välttämättä ole tai näy yhteistä tavoitetta, vaan jokaisella on omat henkilökohtaiset tavoitteet. Juuri tämän opinnäytetyöni kaltainen yhteisöllinen projekti, yhteisten tavoitteiden eteen työskenteleminen, tiivistää yhteisöä.

Yhteisön tärkein ominaisuus on yhteishengen tunne, joka syntyy yhteisistä kokemuksista ja historiasta, johon on kuulunut ylä- ja alamäkiä. Tiiviissä yhteisössä ihmiset kohtaavat toisensa haavoittuneempina ja paljaampana kuin normaalissa arkisessa vuorovaikutuksessa, mikä aiheuttaa sen, että ryhmän jäsenet tunnistavat omat heikkoudet, vahvuudet ja ongelmat, koska jäsenet joutuvat peilaamaan niitä yhteisön muiden jäsenten ominaisuuksiin (Hyypä 2002, 26–27). Tämä on hyvin tyypillistä lastensuojelulaitoksessa, jossa nuoret kasvavat kohti aikuisuutta murrosiän karikkoineen. Nuoret etsivät ja löytävät omaa persoonaansa, he oppivat pikkuhiljaa tuntemaan itseään ja tiedostamaan kuka minä olen.

Käsitettä ”yhteisö” mietittäessä nousee esille sen tärkein elementti – sosiaalinen toiminta. Tärkeintä on osallistujien yhdessä kokema ja yhteinen ymmärrys siitä, mitä ollaan tekemässä ja mitkä ovat tavoitteet sekä yksilöiden välinen suhde toisiin ryhmän jäseniin. Yhteisön jäsenet voivat muuttaa ympärille olevaa, jos he osallistuvat toimintaan vastuullisesti ja sitoutuvat yhteiseen hyvään. Vain silloin on mahdollista lähteä rakentamaan jotakin uutta, kun syntyy dialogia, yhteisöllistä osallistumista eli sosiaalista toimintaa. (Kurki 2002, 50.)

Sosiaalipedagogiikassa puhutaan yhteisöllisestä suhteesta, jonka piirteitä ovat integraatio, dialogi, solidaarisuus, avoimuus, uudistuminen ja pysyvyys. Integraatio tarkoittaa tässä yhteydessä sitä, että yhteisön jäsenet tuntevat toisensa ja rakentavat suhteet toisiin nojaten niihin arvoihin, mitkä sillä hetkellä vallitsevat. Ja jäsenten väliset suhteet rakennetaan juuri dialogilla, vuoropuhelulla. (Kurki 2002, 50–51.) Kokemukseni mukaan lastensuojelulaitoksessa esiintyy paljon edellä mainittuja piirteitä, koska yhteisö on tiivis ja salliva. Integraation ja dialogin huomaa, kun uusi nuori tai aikuinen tulee laitokseen. Hän (yleensä) asettuu vallitseviin arvoihin ja sääntöihin, vaikka alkuun saattaisi kyseenalaistaa niitä. Dialogin kautta hän oppii tuntemaan muut jäsenet ja ensimmäisten iltojen jälkeen hän tietää kaikki talon mehevät tarinat.

Solidaarisuus tarkoittaa vastuullista osallistumista toimintaan, tarkoitus on tehdä työtä yhteisen päämäärän eteen ja saavuttaa yhteisiä tavoitteita. Uudistumisen suhde syntyy yhdessä elämisestä ja yhteisten tavoitteiden saavuttamisesta. Kun halu uudistua on tarpeeksi vahva ja yhteisö on tarpeeksi vahva, syntyy pysyvyyttä. (Kurki 2002, 50–51.) Nämä ovat saatavilla opinnäytetyön toiminnallisesta osuudesta, yhteisöllisestä rakennusprojektista.

Yhteisö ja yhteisöllisyys ovat laajoja käsitteitä, joita käytetään monissa eri tarkoituksissa. Opinnäytetyössäni yhteisöllä tarkoitan toiminnallista kokonaisuutta, jossa jokaisella yhteisön jäsenellä on ymmärrys toiminnan tavoitteista ja yhteistä toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteisön jäsenet tiedostavat heitä yhdistävät asiat ja se kasvattaa yhteisöllisyyttä, joka rakentuu yhteisön jäsenten välisestä vuorovaikutuksesta ja yhteen liittymisestä. Yhteisö pyrkii ryhmänä saavuttamaan asetetut tavoitteet, joten yhteisöllisyys on ryhmän kehittyvä ominaisuus, jota edesauttaa hyvä johtaminen, työnjako, vuoropuhelu sekä yhteinen päätöksenteko. (Haapaniemi & Raina 2007, 34.)

5 TOIMINNALLISEN TYÖN OSALLISTUJAT JA KOHDE

Lupa unelmoida -projekti toteutettiin lastensuojeluyksikkö Sonetissa, Savonlinnassa. Sonetti tarjoaa ympäri vuorokautista tukea, hoitoa ja ohjausta 10–18-vuotiaille lapsille ja nuorille. Sonetissa edistetään huostaanotettujen ja avohuollon tukitoimena

sijoitettujen lasten ja nuorten hyvinvointia turvallisessa, rajat asettavassa kasvuympäristössä. (Sonetin esite 2015)

Projektin suunnitteluvaiheeseen keväällä 2015 osallistui seitsemän nuorta ja kymmenkunta aikuista. Kevään aikana tapahtui hienoja ja positiivisia muutoksia eli neljä nuorta siirtyi takaisin omaan kotiin tai itsenäiseen asumiseen. Projektin kannalta se tarkoitti sitä, että toteutusvaiheeseen kesällä 2015 osallistui kuusi aikuista, joista neljä oli hyvin aktiivisesti koko projektin ajan mukana. Nuoria toteutusvaiheeseen osallistui kolme.

Myös suunniteltuun toteutukseen tehtiin, positiivisista muutoksista johtuen, muutoksia. Koska osallistuvia nuoria oli vain kolme, työvuorolista tehtiin niin, että jokaisessa työvuorossa oli vain yksi aikuinen. Aamuvuorossa oleva aikuinen keskittyi nuorten kanssa projektin toteutukseen omalla innostavalla esimerkillä. Kävimme ennalta henkilökunnan kanssa keskustelun mitä innostaminen tarkoittaa ja miksi se on tärkeää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevassa projektissa. Pyrimme välttämään vastakkainasettelua nuoren ja aikuisen välillä, joita lastensuojelulaitostyössä usein syntyy, jos nuori täytyy saada tekemään asioita, joista hän ei pidä. Tietoisesti korostettiin oman esimerkin voimaa ja loimme kannustavan ilmapiirin, jossa projekti toteutuisi innostamisen keinoin.

Iltavuorossa oleva aikuinen keskittyi innostamaan seuraavaan päivään ja suunnitteli seuraavan päivän työt yhdessä nuorten kanssa. Yövuorossa oleva aikuinen valmisti seuraavaksi päiväksi ruuan. Muutoksista johtuen otettiin käyttöön päiväkirjan, johon aamuvuoron päätteeksi kirjoitettiin päivän kulusta, sekä palautetta nuorilta. Näin ollen tiedettiin jokainen mitä on tehty ja mitä seuraavaksi tehdään. Lisäksi päiväkirja helpotti opinnäytetyöni kirjoittamista, sillä työvuorotilanteen johdosta en voinut olla joka hetki paikalla.

Projektin toteutusvaiheeseen osallistui siis kolme nuorta, kaksi tyttöä ja yksi poika, joista käytän nimityksiä M-tyttö, I-tyttö ja M-poika. Kaikki kolme nuorta päättivät toukokuussa 2015 peruskoulun ja olivat siirtymässä jatko-opintoihin. Heistä jokainen on ollut sijoitettuna Sonettiin 7. luokasta asti. Kahdella nuorella on ollut sijoituksen alusta asti mielialalääkitys. Jokainen nuori on kokenut elämässään valtavasti pettymyksiä aina kotioloista lähtien päättyen koulukiusaamiseen. Heidän on vaikea

lähteä oppimaan uusia asioita, koska taustalla on pelko omasta epäonnistumisestaan. Kaikkien kolmen persoonalliset piirteet olivat tiedossa, joten työtehtävien suunnittelussa pystyimme hyödyntämään olemassa olevaa, kokemuksen tuomaa tietoa. Esimerkiksi M-poika tykkää rakennella pieniä asioita, kuten polkupyörää ja mopoa, mutta menettää nopeasti mielenkiinnon työhön, jos asiat eivät mene niin kuin hän on ennakoanut. I-tyttö tykkää puutarhatöistä, jossa saa näkyvää aikaiseksi. Lisäksi hän on hyvä kuvaamataidossa ja musiikissa. Projektin toteutuksen ohjauksessa oli otettava huomioon, että M-tytöltä puuttuu toinen käsi, mikä rajoittaa fyysisen työn tekemistä merkittävästi. Hän tykkää suunnitella ja piirtää paperille. Hän on kiinnostunut myös valokuvauksesta.

6 OPINNÄYTETYÖNI TAVOITTEET JA TUOTOKSET

Projektin tuotos on hyvin yksinkertainen. Piha-alueen perusteellinen kunnostus. Sitä kautta koko projektille asetettu tavoite oli saada kunnostus valmiiksi, vieläpä aikamääreen ja ennalta sovitun (2500 euroa) kokonaisbudjetin sisällä. Yhteisölle asetetut tavoitteet olivat saada nuorille selkeästi osallistava tunne ottamalla heidät jo suunnitteluvaiheessa aktiivisesti mukaan. Toinen tavoite oli jakaa yhteisölle valtaa ja vastuuta niin, ettei tule riitaa, suuttumusta tai lopputulos kärsisi eli innostajan on saatava luotua sellainen ilmapiiri, että kaikki ovat motivoituneita tavoittelemaan yhteistä päämäärää.

Omat henkilökohtaiset tavoitteet olivat juuri onnistua innostajana ylläkuvatulla tavalla, se on yhteisöllisen projektin kannalta ehdottoman tärkeää. Lisäksi halusin löytää innostajana innostamisen elementtejä ja tehtäviä projektin aikana. Toinen tavoite oli ison kokonaisuuden hallinta eli projekti oli tiukka puristus, mikä vaati suunnittelua, organisointikykyä, vastuun jakamista sekä tiedottamista ja markkinointia. Miten saan suunnitelmat oman pääni sisältä tuotua yhteisölle esiin ja sitä kautta käytäntöön?

7 PROJEKTIN TOTEUTUS

Projekti toteutettiin kevään ja kesän 2015 aikana. Suunnitteluvaihe alkoi keväällä 2015, jolloin aloimme yhdessä koko yhteisön kanssa unelmoida paremmasta takapihasta. Unelmat toteutettiin kesäkuussa 2015 ja yhteisöllinen projekti huipentui 17.6.2015 pidettäviin grillijuhliin.

7.1 Projektin suunnitteluvaihe

Opinnäytetyössä suunnitteluvaihe tapahtui niin, että kesällä 2014 kriittisen ajattelun tulemana syntyi ajatus siitä, että laitoksen takapihalle on tehtävä jotain. Talvella 2015 työyhteisön jäsenet analysoivat, miten saisimme laitoksemme tiloista entistä viihtyisämmät ja toimivammat. Analysoinnin jälkeen päädyttiin siihen, että takapiha-alue on saatava käyttöön. Ajatus takapihan käytöstä esiteltiin nuorille, jotka saatiin mukaan pohtimaan todellisuutta (tässä tapauksessa takapihaa) kriittisesti ja yhdessä oltiin tutkimuksen kautta löytäneet takapihan epäkohdat. Näin projekti oli saanut ”alkusysäyksen”.

Keväällä 2015 käynnistyi suunnittelun toinen vaihe, jonka tarkoitus oli saada siirrettyä yhteisön jokaisen jäsenen katse tulevaisuuteen ja miettimään, millainen takapiha-alueesta voisi tulla. Ajatuksena oli, että yhteisön jokainen jäsen voisi vaikuttaa ja yhteisön hiljaisimmatkin äänet saataisiin kuuluviin. Tätä lähtökohtaa miettiessäni päädyin siihen, että halusin korostaa osallisuuden tunnetta innostamalla, joka sitten itsessään loisi yhteisöllisyyttä. Mietin, miten saisin projektista kiinnostavan ja houkuttelevan, jotta nuoret innostuisivat ideoimaan ja haluaisivat siihen osallistua. Tulin siihen tulokseen, että projektilla pitää olla hyvä slogan, projektin pitää olla koko ajan esillä ja osallistujille pitää tulla tunne, että heidän ajatuksillaan on jotain merkitystä. Näin ollen eräässä viikoittaisessa yhteisökokouksessa lanseerattiin lupa unelmoida -slogan projektin ympärille ja samalla laitettiin talon keskeisimmälle paikalle, ruokailutilan ja yhteisön olohuoneen seinälle, lupa unelmoida -projektin unelmointitaulu, noin 1,6m * 0,75m paperiarkki vihreällä tussilla varustettuna, johon yhteisön jokainen jäsen sai kirjoittaa hullunkurisimmatkin unelmat, mitä takapihalta toivoi. Tarkoitus oli toteuttaa mahdollisimman moni unelma, jotka vain toteuttamiskelpoisia olivat.

Tässä ”unelmointivaiheessa”, keväällä 2015 yhteisössä oli vielä seitsemän nuorta, mutta keväällä viimeistään kävi selväksi, että projektin toteutusvaiheessa ei ollut kuin

kolme nuorta. Alkuun osa kotiutuvista nuorista oli sitä mieltä, ettei halua osallistua suunnitteluun, koska ei ole silloin toteutusvaiheessa enää paikalla, mutta keskustelin jokaisen kotiutuvan nuoren kanssa kahden kesken ja esitin heille toiveen, että he olisivat tässä unelmoinnissa mukana. ”Soraäännet” loppuivat lyhyeen ja pidin itse henkilökohtaisesti huolen, että yhteisön jokainen jäsen, niin nuori kuin aikuinenkin, tuli kirjoittaneeksi vähintään yhden unelman unelmointitauluun. Kevään aikana pidin keskustelua projektista yllä ja lupa unelmoida -sloganista tuli yhteisön keskuudessa yleinen sanonta, jota nuoret käyttivät omassa puhekielessäänkin ja itse viljelin slogania varmasti kyllästymiseen asti.

Näillä yksinkertaisilla keinoilla, olemalla itse innostunut ja pitämällä projektia esillä, sain koko yhteisön innostumaan projektista. Kaikkiaan unelmointitauluun tuli kevään aikana 29 unelmaa, joiden pohjalta lähdimme runkoa suunnittelemaan. Hyvänä esimerkkinä unelmointitaulun tärkeydestä oli, että oma alkuperäinen ajatukseni oli, että takapihalla oleva ruma puuvaja purettaisiin ensimmäiseksi, mutta nuorilta tuli unelma, että tehdään siitä rumasta vajasta kesäkeittiö. Aivan loistava idea, kunnostamme puuvajan niin, että siitä tulee loistava kesäkeittiö. Toinen hyvä esimerkki nuorten osallisuuden tunteesta oli, että yhden projektiin osallistuvan nuoren äiti kertoi, että hänen lapsensa oli kertonut äidille projektista ja siitä, miten hän saa suunnitella ja hahmotella takapihan terassia ja valita kalusteita. Äiti kertoi, ettei ole ennen sellaista intoa tytön silmissä nähnyt.

Puhuin projektista työyhteisölle paljon ja korostin innostamista omalla esimerkillä ja vastakkainasettelun välttämistä. Kokemuksesta tiedän, että nuorten mielestä fyysinen työ ei ole läheskään aina miellyttävää, emme voi välttyä tekosyiltä, välinpitämättömyydeltä tai motivaation puutteelta. Näin helposti syntyy aikuisen ja nuoren välille vastakkainasettelua, mikä voi johtaa mielenkiinnon katoamiseen projektia kohtaan kokonaan. Korostin, että ei lähdetä ohjaajina ”kiristämään” tai ”uhkailemaan” vastoinkäymisten sattuessa, vaan kannustetaan omalla esimerkillä ja mielikuvia luomalla nuoria osallistumaan yhteiseen projektiin. Nuorille oli ulkoisena motivaattorina sovittu 100 euron ”kesätyöpalkka” projektin onnistuneesta suorittamisesta, joten hieman meillä aikuisilla oli mahdollisuus velvoittaa nuoria osallistumaan, jos nuoria ei sillä hetkellä huvittaisikaan.

7.2 Projektin toteutusvaihe

Kolmas vaihe oli se vaikein vaihe, eli miten saadaan siirrettyä keksityt keinot todellisuuden parantamiseksi käytäntöön. Tiesimme tämän vaiheen olevan kaikkein haastavin, joten otimme toukokuun 2015 kahdella viimeisellä viikolla ”varaslähdön” käytännön vaiheeseen. Suunnitelman mukaan rakennusprojekti käynnistyi kesäloman ensimmäisenä maanantaina 1.6.2015 ja suunnitelmissa oli työskennellä 17.6.2015 järjestettäviin yhteisön kannalta tärkeisiin grillijuhliin asti eli reilun kahden viikon ajan. Ennakoimme, että meidän on hyvä tehdä terassipohjat valmiiksi, koska se vie aikaa, kun terassi pitää saada vatupassilla ”vaateriin”, joten se tiesi maapohjan kaivamista ja korottamista. Toukokuussa 2015 olimme hahmotelleet takapihalle kolme eri terassia, yhden nuoren (M-tytön) suunnittelemana, jotka sitten yhdistyisivät pitkospuilla ja kukkapenkillä. Laskimme, että terassilautaa menee noin 60m²: Kaksi 16m² terassia, yksi vähän pienempi, sitten pitkospuut ja 5 %:n hukka. Toukokuun 2015 kahden viimeisen viikon aikana teimme pohjat kahteen isoon terassiin, kun vain aamuvuoroissa ennätimme, nuoret olivat silloin koulussa. Ajatuksena, että 1.6.2015 päästäisiin suoraan työn touhuun ruuvaamaan terassilautaa kiinni. Toukokuun aikana myös yksi ohjaaja teki yhden nuoren (M-pojan) kanssa rumaan puuvajaan isot avonaiset ikkunaluukut ja uudet ovet. He myös raivasivat ”puusavottaa”, katkoivat pieniä puita ja risuja, jotta takapihan rinteessä olevat sammaloidut kivet pääsisivät oikeuksiinsa. Lisäksi kaksikko kunnosti vanhan nuotiopaikan muuraamalla tulisijan tiilet ja koristelivat sen kivillä.

Ennen toteutusvaiheen alkua annoin jokaiselle nuorelle, sekä aikuisille wc:n seinälle, saatekirjeen (liite 1), jossa kerroin projektin vaiheesta ja seuraavan kahden viikon rupeamasta. Lisäksi tein aikuisten toimistoon projektin päiväkirjan, johon kirjattiin jokaisen työpäivän tapahtumat ja tuntemukset mahdollisimman tarkasti. Tämä sitä varten, koska työvuorosuunnittelu, vallitsevista olosuhteista johtuen, oli tehty niin, etten itse ollut aina paikalla.

Maanantaina 1.6.2015 projektin ensimmäinen ”virallinen” aloituspäivä ei alkanut sitten ollenkaan niin kuin olimme suunnitelleet. Olimme laatineet päiville aikataulun, jossa aamukokous oli klo 9.30, missä syötiin aamupala ja käytiin läpi päivän askareet. Työt aloitettaisiin klo 10. Klo 12 olisi kahvitauko ja klo 14 sitten lopeteltaisiin työpäivä. Ensimmäisessä aamukokouksessa paikalla oli vain yksi nuori. Toinen nuori

ei jaksanut herätä ja kolmas nuori oli sovitusti kotonaan. Klo 10 kuitenkin kaksi nuorta oli noussut ylös ja heille jaettiin työkalut sekä projektia varten hankitut työhatut. Paikalla olevista nuorista vain toinen (M-poika) halusi osallistua työntekoon. M-tyttöä kannustettiin tulemaan takapihalle katsomaan mitä tehdään. M-poika aloitti terassilautojen ruuvauksella aikuisen avustamana. Ruuvausta hän jaksoikin tehdä noin puolitoista tuntia, kunnes oli kaksi kertaa satuttanut sormensa, jolloin mielenkiinto alkoi kadota ja hän ilmoitti, ettei ”tee tätä enää, koska tää on Juuson (opinnäytetyön tekijä) hyväksi”, ”jos kerta Juuso saa tästä kouluun jotain niin en tee mitään”. M-poikaa kannustettiin, että tämä on meidän kaikkien yhteinen projekti. Vettäkin alkoi sataa. Sateen lakatessa pyydettiin M-tyttöä aloittamaan hänelle suunniteltua työtä, rikkaruohojen kitkemistä, johon saatiin napakka vastaus ”kitke itsenäsi”. Työpäivän jälkeen nuoria kannustettu positiivisin ottein huomiseen päivään osallistumisesta ja M-tyttö ottikin nyt osaa projektiin laittamalla lippalakin päähän. Ei mikään loistava aloitus kesälomaprojektillämme.

Tiistaina 2.6.2015 edellinen työpäivä taisi olla niin lamaanuttava, että aamukokouksessa ei ollut yhtään nuorta paikalla. Talossa olevat nuoret nousivat kyllä lopulta ylös, mutta eivät halunneet osallistua työntekoon. Itse tulin myös paikalle, joten meitä aikuisia oli paikalla kaksi ja toinen jatkoi eilistä terassilautojen ruuvausta. Itse keskityin nuorten kanssa keskusteluun ja motivoimiseen. Kävin molempien nuorten kanssa kahden kesken keskustelua ja kerroin olevani yllättynyt, että heillä on nyt ikään kuin käsijarru päällä, vaikka ennen toteutusvaiheen alkua he olivat erittäin innostuneita projektia kohtaan. M-pojan kanssa tarinoin pitkän aikaa ja hän alkuun väitti vastaan, että eivät häntä ”tällaiset rakennushommat kiinnosta”, eikä hän ole ”missään vaiheessa halunnut edes takapihalle mitään terassia”, mutta en oikein uskonut häntä ja halusin kaivaa hänestä ne todelliset syyt esiin. Aikamme keskusteltua selvisi, että pojalle oli pettymys, koska terassilautojen ruuvaaminen ei ollutkaan niin helppoa kuin hän luuli sen olevan ja huonolla akkukoneella hän vain satutti itseään. Toinen syy löytyi hieman kauempaa. Hänen olisi pitänyt maalata moponsa osia, mutta maali oli loppunut, eikä hänellä ollut rahaa ostaa uutta maalia. Neuvottelemalla pääsimme yhteisymmärrykseen, poika saisi selkeästi paremman mielen itselleen, kun mopoon hankitaan uutta maalia ja tämän lisäksi on vielä ”lupa unelmoida”.

M-tytön kanssa keskusteltaessa ei löytynyt mitään yksittäistä syytä, miksi hän ei haluaisi osallistua, tyttö vain kertoi olevansa tosi väsynyt, koska joutui tekemään

hyvin paljon töitä loppukevästä, jotta hän sai ajallaan peruskoulun päästötodistuksen. Sain hänet kuitenkin mukaan takapihalle ja hän muutaman valokuvan kameralla ottikin, kunnes taas vesisade katkaisi työpäivän ja ajoi meidät päiväkahville. Iltapäivällä M-tyttö kävi aikuisen kanssa kukkaostoksilla, sekä he yhdessä istuttivat korkeat yksivuotiset kukat.

Keskiviikko 3.6.2015 oli kylmä päivä, tuulinen ja sateinen. Aamukokoukseen osallistui vain yksi nuori, mutta hetken päästä ylös nousi myös toinen. Ulkona oli sen verran huono sää, joten pidimme sisällä niin kutsutun suunnitteluamupäivän. Tämä sopi myös nuorille ja tässä oli myös hyvä hetki motivoimiselle ja hyvän ilmapiirin luomiselle. Nuoret olivat hyväntuulisia, koska ulkoista painetta työnteosta ei ollut. Puolenpäivän jälkeen kävimme hakemassa uuden akkukoneen lainaan sekä uusia torx-päitä ruuvaukseen. Nyt ei jää työntekeo työvälineistä kiinni. Itse tein projektipäivän perään iltavuoron ja keskustelin molempien nuorten kanssa työnteosta, hyvästä ilmapiiristä ja seuraavasta päivästä. Myös kolmas nuori (I-tyttö) palasi kotoaan ja toi puhtia taloon, hän aloitti heti lupa unelmoida -jargonin, mikä toi hymyn kaikkien huulille. Iltapalalla kävimme läpi seuraavan päivän työtehtävät ja teimme yhdessä listaa ketä kutsuisimme 17.6.2015 järjestettäviin grillijuhliin. Itsestäni tuntui, että kaikki haluavat nyt olla osallisina projektissa.

Torstai 4.6.2015 alkoi tuulisena, viileänä, mutta kuitenkin aurinkoisena. Aamukokouksessa oli paikalla M-poika ja I-tyttö. M-tyttö ei halunnut osallistua toimintaan. Pääsimme työskentelemään oikein mukavasti. I-tyttö otti terassiruuvauksen toisen aikuisen kanssa haltuunsa, M-poika aloitti hiomaan tulevan kesäkeittiön vanhaa maalipintaa pois. Itse kitkin rikkaruohoja ja otin valokuvia. Vaihdoin välillä osia, jotta työntekeo ei kävisi nuorille liian raskaaksi. Kaikki takapihalla työn touhussa olevat viihtyivät, vaikka välillä paistoi aurinko, välillä satoi vettä ja välillä tuli rakeitakin. Mutta ei se haitannut, koska sillä hetkellä ilmapiiri oli niin hyvä. Juuri sellainen, mitä tällaisella projektilla oli tarkoituskin. Nyt oli ensimmäinen työntäyteinen päivä ja saimme paljon näkyvää aikaiseksi. Kävin jututtamassa aika-ajoin myös M-tyttöä, hän jälleen yllätti minut, koska edellisenä iltana oli innoissaan esimerkiksi tulevasta grillijuhlista. Tyttö oli todella pahalla tuulella, huusi ja kirosi. Hän ei suostunut keskusteluun kanssani, vaan veti tyynyä kasvojen eteen. Sain kuitenkin udeltua, että hän on riidellyt poikaystävänsä kanssa puhelimesta ja se on saanut tytön pahalle tuulelle. Kannustin tyttöä, että osallistumalla

toimintaan huolet ja murheet ainakin hetkeksi aikaa katoaa, mutta en onnistunut innostamaan tyttöä mukaan. Iltaan mennessä huolet ja murheet olivat kadonneet ja tyttö oli takaisin oma iloinen itsensä. Porukalla suunnittelimme seuraavaa päivää ja M-tyttökin vaikutti motivoituneelta, koska hän lähtisi kaupunkiin hankkimaan tarvikkeita.

Perjantai 5.6.2015 alkoi aurinkoisena, mutta viileänä. Iloitsimme siitä, ettei vettä satanut. Aamukokoukseen osallistuivat kaikki kolme nuorta, uskon, että edellisen työpäivän onnistuminen ja edellisen illan motivointi edesauttoivat tätä aamua. Edellisenä iltana olimme jo tehneet työnjaon tälle päivälle, joten aamukokouksessa vain kertasimme mitä tullaan tekemään. Paikalla oli aikuisia kaksi, joten jaoinme nuoret kahteen ryhmään, tytöt ja pojat jalkautuivat erikseen. Ensimmäiseksi nuoret yhdessä valikoivat rautakaupasta hankittujen värikarttojen avulla tulevan kesäkeittiön maalin värit. He päätyivät Tikkurilan Vinha maaleihin, seinät maalattiin hienon valkoisiksi ja karmit tyylikkään harmaiksi. Tämän jälkeen tyttöjen ryhmä lähti asioille, kävivät rautakaupasta suunnitellut maalit ja pensselit, sekä tavaratalosta kukkaruukkuja ja samalla tekivät hintavertailua terassikalusteiden että grillien välillä. Tytöt olivat hyvin innostuneita, hyväntuulisia ja mielellään vertailivat hintoja. Poikien ryhmä aloitti päivän täyttämällä peräkärryn puujätteellä, jonka sitten veimme jäteasemalle noin 20 kilometrin päähän. Jäteasemalla tyhjensimme kuorman hakejätteeseen. Paluumatkalla kävimme paikallisella hautausmaalla, jossa oli töissä yhteinen tuttumme, johon olimme ottaneet aiemmin viikolla yhteyttä. Hautausmaalta nostimme peräkärryn täyteen niin isoja kiviä kuin vain jaksomme nostaa, joita sitten käytimme valmiiden terassien ”koron” peittämiseksi. Lisäksi otimme mukaan liuskekiviä, joista sitten teimme askelmia takapihan rinteisiin, jotta tulevaisuudessa on mahdollisuus, vaikka kiertää talo ympäri. Takaisin saavuttuamme tyhjensimme kuorman takapihalle. M-poika oli koko päivän todella hyväntuulinen ja hyvällä asenteella mukana, vaikka päivä oli fyysisesti erittäin raskas, koska painavaa tavaraa siirrettiin todella paljon. Sateelta ei säästyty tänäkään päivänä. Työpäivän jälkeen lounaalla kaikki olivat hyväntuulisia ja iloinen keskustelu täytti ruokailutilan. Aikuisten kesken keskustelimme, että nyt olemme hienosti saaneet kaikki mukaan ja projekti lähtenyt toivotulla tavalla eteenpäin, juuri niin kuin olimme toivoneetkin.

Maanantai 8.6.2015 käynnistyi pilvisessä säässä ja aamukokouksessa paikalla olivat I-tyttö ja M-poika. M-tyttö ei ollut innokas osallistumaan työntekoon, mutta M-poika ja

I-tyttö osallistuivat kiitettävästi. M-poika aloitti maalaamaan kesäkeittiötä, I-tyttö ruuvasi terassilautaa kiinni. Aikuisia paikalla oli kaksi ja projekti luisti eteenpäin. Sade katkaisi päivän, mutta sadekuuron jälkeen työt jatkuivat hyvällä asenteella iltapäivään asti, kunnes jälleen torx-päät loppuivat ja rankkasadekin jälleen kasteli työporukan. Päivään osallistuneet olivat erittäin hyväntuulisia ja taas käänteisesti hän kuka ei osallistunut, ei ollut niin hyväntuulinen.

Tiistai 9.6.2015 alkoi hyvin aurinkoisesti. Aamukokouksessa paikalla kaikki nuoret ja aamusta asti kaikki olivat iloisia. Jatkoimme työntekoa siitä mihin eilen jäätiin eli M-poika ja I-tyttö jatkoivat maalausurakkaa, M-tyttö aloitti päivän valokuvauksella. Aikuisia oli paikalla kolme, joten hienosti taas pääsimme urakassa eteenpäin. Tytöt alkoivat tehdä kukkapenkkiä, kunnes siihen into loppui, koska itikoita oli niin paljon. Tytöt vaihtoivat tehtävää ja alkoivat yhdessä kunnostaa vanhaa puutarhapöytää alkuun pesemällä sen ja sitten öljyämällä. Hetkessä vanhasta pöydästä tuli erittäin hieno puutarhapöytä ja tytöt olivat syystäkin ylpeitä tekemästään. Terrassin ruuvausurakka jatkui, minkä lisäksi teimme myös liuskekivistä askelmia rinteeseen ja sisäänkäynnille laudoituksen. M-tyttö on kunnostautunut projektissa hyvänä suunnittelijana ja tänään hän suunnitteli paperille valtavan kukkapenkin, joka tulisi takapihan keskeiselle paikalle. Suunnitelman valmistuttua rakensimme kakkosnelosesta kukkapenkin pohjan. Tänään oli hieno ilmapiiri koko yhteisöllä koko päivän. Tämä päivä oli sillä tavalla historiallinen, ettei koko päivänä satanut vettä, vaan aurinko paistoi melkein koko ajan. Hieno keli mahdollisti myös sen, että pystyimme tuomaan isot stereot ulos luomaan hyvää tunnelmaa. Iltapäivästä istuskelimme terassilla ja vietimme ansaittua lepotaukoa, jolloin itselläni oli mahdollisuus nostaa esille, että juuri näiden hetkien takia tämä projekti tuntuu meistä kaikista hyvälle ja miten hienoa jälkeä me teemme, vaikka tämä välillä raskasta onkin eikä aina oikein huvita.

Keskiviikkona 10.6.2015 aamukokouksessa paikalla olivat M-poika ja I-tyttö. M-tyttökin nousi viimein ylös, kun me muut aloitimme työt. Paikalla oli kaksi aikuista ja kolmaskin tuli mukaan työpäivän edetessä. I-tyttö alkoi kanssani ruuvausurakkaan ja M-poika jatkoi maalaamista. Aloitimme myös suunnittelemaan ja valmistelemaan rumaa rikkaruohorinnettä uusiksi. Päädyimme siihen, että emme saa kaikkea rikkaruohoa juurineen pois, joten leikkaamme rinteeseen aluskankaan ja koristelemme osan rinteestä kuorikatteella sekä hakkeella. Saimme ruuvattua kaiken valmiiksi ja vasta silloin huomasimme, että olimme ruuvanneet puolitoista viikkoa terassia puoli

milliä liian pienellä torxilla, joten ei ihmeekään, kun torx-päitä meni niin paljon ja jokainen vuorollaan tuskastui ruuvaamiseen. Tästä saimme hyvän sisäpiirivitsin, mikä on yhteisöllisyyden kannalta hieno asia ja kertoo siitä, ettei kukaan projektiin osallistuva ole ammatiltaan rakennusmies ja tätä me halusimmekin, siitä tulee meidän näköinen. Tytöt asensivat trampoliinin takapihalle aikuisen avustamana. Tämän jälkeen tytöt lähtivät aikuisen kanssa tavaratalosta hakemaan kukkia, kuorikatetta ja tuijan, joka tullaan asettamaan keskeiseen kukkapenkkiin. Pojat lähtivät hakemaan jätevedenpuhdistamolta peräkärnyllisen ilmaista multaa. Peräkärnyllinen multaa myös lapioitiin keskeiseen kukkapenkkiin, jonka keskelle istutimme tuijan. Ei satanut pisaraakaan vettä, mikä varmasti edesauttoi hyvää ilmapiiriä. Kaikki olivat hyväntuulisia, musiikki soi ja nauru raikasi.

Torstai 11.6.2015 oli aurinkoinen, mutta kolea ja tuulinen. Aamukokoukseen osallistui M-poika ja I-tyttö, M-tytöllä oli sovittu meno aamupäivästä. Hyvillä mielin nuoret lähtivät ahertamaan takapihalle. Paikalla oli myös kolme aikuista ja kaikilla oli työtehtävät selvinä. Siivottiin takapihaa kertyneistä roskista ja puujätteestä, istutettiin kukkia sekä M-poika viimeisteli maalausurakan. Aloitimme myös tekemään terasseille johtavia pitkospuita. Viimeistään tänä päivänä tuli selväksi, että saamme sittenkin takapihan edustavaan kuntoon, jota voimme sitten grillijuhlissa ylpeänä esitellä, sen verran valmiin ja hienon näköistä alkoi olla, mikä loi itsessään hyvää ilmapiiriä. Päivää piristi myös tiedot koulupaikan saaneista ja jokainen nuori pääsi haluamaansa paikkaan jatko-opiskelemaan. M-tyttökin tuli henkilökohtaisilta asioiltaan työhön ja aloitti leikkaamaan pilkottavaa aluskangasta terassien alta. Iltapäivällä jatkoimme työntekoa suunniteltua pidempään, vaikka tiesimme lounaan olevan valmista. Ilokseni sain huomata, että jokainen nuori kuin aikuinenkin oli niin vihkiytynyt sen hetkiseen työhönsä, että halusi saattaa sen loppuun ennen päivän päättymistä. Tänäänkin aurinko paistoi, eikä vettä satanut, josta osasimme nauttia juuri valmistuneilla terasseilla sekä sinne asennetulla riippukeinulla.

Perjantai 12.6.2015 oli pilvinen ja kolea päivä, mutta ei onneksi sateinen. Aamukokouksessa olivat paikalla M-poika ja I-tyttö. M-tytöllä hieman vaikea aamu, eikä oikein jaksanut osallistua mihinkään. Aikuisia työpäivänä oli kolme. I-tyttö aloitti suunnittelemaan ja tekemään nimilappuja yrteille, jotka edellisellä kerralla tavaratalosta hankittiin. Tämän jälkeen I-tyttö laminoi nimilaput ja asetteli sekä yrtit, kukat että nimilaput keskeiseen kukkapenkkiin tuijan ympärille. M-pojan kanssa

lähdimme hankintareissulle tarkoituksena hankkia grilli, puutarhatuolit ja aurinkotuoli. Puutarhapöytää ei tarvinnut ostaa, koska vanhasta pöydästä tytöt kunnostivat niin hyvän, sekä teimme itse yhden pöydän jäljelle jääneistä terassilaudoista. M-poika oli hienosti mukana valikoimassa tavaroita ja hyvin vertaili hintoja sekä sitä, miten ne sopisivat ympäristöön. Mukaan saimme budjettiimme sopivat, sekä silmiä hivelevät tuolit ja grillin. Iltapäivällä tyhjensimme kesäkeittiön tavaroista ja lakaisimme sen. Pesimme hyllyt saippuavedellä, samoin myös lattian. Iltapäivällä alkoi olla ”turnausväsymystä” ilmassa ja nuorilta tuli kommenttia ”onneks tää kohta loppuu” ja ”ei enää kiinnosta”. Itse innostajana tässä tilanteessa pyysin nuoria katsomaan ympärilleen, mitä kaikkea olimme saaneet aikaiseksi ja muistelemaan minkä näköinen takapiha aiemmin oli. Väsymyksen ymmärsi, pitkä matka oli tähän hetkeen tultu. Muistutin myös, ettei työ saa käydä liian raskaaksi ja korostin lepotaukojen merkitystä ja niin nuoret siirtyivät terassille ja riippukeinuun ”työnjohtohommiin” antamaan allekirjoittaneelle ohjeita miten ne pensselit oikein pestään. Väsymyksestä huolimatta yleinen ilmapiiri oli hyvä, vaikka kiinnostus projektia kohtaan tuntui laskeneen. Aikuisten voimin rakensimme pitkospuut valmiiksi ja siivosimme pihamaata, nuorten meitä kannustaessa.

Lauantai 13.6.2015 oli hieman erilainen päivä. Projektin aikana saimme lahjoituksena neljä lippua Suomen ja Unkarin väliseen jalkapallon EM-karsintaotteluun Helsingin Olympiastadionille. Päätin, että tämä tilaisuus on käytettävä, koska meillä on mahdollisuus tarjota nuorille once in a lifetime -kokemus, vaikka ennalta tiesimme, ettei jalkapallo yhteisön nuoria kiinnosta. Aloitin tapahtuman markkinoinnin reilua viikkoa ennen h-hetkeä, jotta nuorilla olisi aikaa sitä miettiä ja harkita. Tytöt oli helppo houkutella mukaan, he olivat heti innoissaan, kun pääsisivät Helsinkiin. Lisäksi M-tytölle annoin mahdollisuuden tavata kaveriaan, joten into reissua kohtaan vain lisääntyi. M-poika oli haasteellisempi ja haasteen ennakolta tiesinkin. Hän väitti viimeiseen asti vastaan, ettei halua lähteä ja keksi montakin hyvää syytä olla lähtemättä. En kuitenkaan luovuttanut, vaan lähestyin asiaa hieman toisesta näkökulmasta. Pääsimme sopimukseen, että M-poika pääsee matkan aikana haluamaansa motoliikkeeseen hankkimaan mopoonsa osia. Lisäksi poikaa vielä hiersi, että ei ole rahaa hankkia motoliikkeestä mitään, joten iltaisin M-pojalle tarjottiin mahdollisuuksia hankkia hieman extra-rahaa tekemällä ahkeruusrahalla vähän talon askareita, joten hän sai kerättyä ihan hyvän rahamäärän reissua varten.

Lauantai olikin kesän ensimmäinen lämmin päivä, mikä oli reissun onnistumisen kannalta erittäin tärkeää. Lähdimme puolen päivän aikaan Savonlinnasta Helsinkiin ja vaivattomasti löysimme parkkipaikan, josta kävelimme Olympiastadionin ympäristöön haistelemaan tunnelmaa. Pääsimme todistamaan suuren urheilutapahtuman kulttuuria, kun seurassimme lähietäisyydeltä molempien maajoukkueiden kannattajien kulkueita, joita ratsupoliisit ohjasivat. Pommit paukkuivat niin kovasti, että ihan kehossa täristi. Itse stadionilla istumapaikkamme olivat erittäin hyviltä paikoilta ja ennen peliä ihmettelimme kannattajien menoa ja stadionin suuruutta. Puoliajalla kävimme kävelemässä stadionin uumenissa, jossa väenpaljous alkoi nuoria ärsyttää. Tytöt kysyivätkin luvan, voivatko siirtyä stadionin puistoon istuskelemaan toisen puoliajan ajaksi. Katsoin parhaaksi antaa tyttöjen mennä, enhän halunnut pilata hienoa reissua pakottamalla heitä istumaan vieressäni loppuun asti. M-pojan kanssa kannustimme Suomea pelin loppuun, mutta harmiksemme Suomi jäi maaleitta ja hävisi. Pelin loputtua tytöt odottivat sovitussa paikassa ja lähdimme hakemaan iltapalaa, josta sitten matka jatkui kotia kohti. Paluumatkalla keskustelimme menneestä, tytöt olivat reissun antiin tyytyväisiä, mutta M-pojan mielestä oli ”paska reissu”. Käänsin hänen katsettaan siihen, mitä tänä päivänä olimme kokeneet. Hän sai haluamansa osat motoliikkeestä (tärkeimpänä), pääsimme seuraamaan ratsupoliisin toimintaa, tunsimme pommien paukkeen kehossamme asti, bongasimme Karhukoplan panssariauton, nähtiin läheltä, miten tv-haastattelua tehdään ja niin edelleen. Eli saimme sellaisia kokemuksia, joita emme olleet ennen kokeneet, vaikka uusia jalkapallon ystäviä yhteisöömme ei tullutkaan. Savonlinnassa olimme noin klo 01.30.

Maanantaina 15.6.2015 oli hyvin pilvinen sää. Lauantain pitkän reissun johdosta maanantaille oli suunniteltu vain ikkunakarmien maalaus sekä kesäkeittiön lattian öljyäminen. Nämä saimme aamun aikana porukalla tehtyä, jonka jälkeen vesisade ajoi meidät loppupäiväksi sisälle. Tämä oli juuri oikea ratkaisu, sillä nuoret olivat sen verran lauantaista väsyneitä, että heiltä tuli kommentteja ”tää on ihan paska homma” ja ”tekis mieli räjäyttää koko paska”. Sen verran hyvin oli projekti valmiina, että enää oli vain piha-alueen siistiminen jäljellä.

Tiistain 16.6.2015 aamukokouksessa kaikki olivat paikalla. Aamulla satoi sen verran vettä, että suunnittelimme sisällä tulevia grillijuhlia, emmekä lähteneet ulos. Puolenpäivän jälkeen alkoi aurinko paistaa, joten siirryimme porukalla takapihalla

viimeistelemaan projektia. I-tyttö ruuvasi terasseilta hieman koholle jääneet ruuvinkannat loppuun asti. M-poika hienosti kasasi grillin, joka ei ollutkaan ihan helppo homma, koska osia, ruuvia ja mutteria oli runsaasti. Mutta todella hienosti hän malttoi mielensä ja lievistä vastoinkäymisistä huolimatta kasasi loppuun asti, kaksi tuntia siihen meni. M-tyttö otti tänään valokuvaajan roolin. Päivän lopuksi vielä kävelimme takapihalla ja toistelimme toisillemme, että aika hieno tästä tuli.

Keskiviikkona 17.6.2015 oli grillijuhlien aika. Keväällä 2015 projektia suunnitellessa ajatus oli, että kesän projekti huipentuu grillijuhliin, joihin kutsutaan yhteistyökumppaneita, talon entisiä aikuisia ja entisiä nuoria, sekä yhteisön nuorten vanhemmat. Tarkoituksena oli järjestää yhteisöllinen tapahtuma, jossa tarjolla olisi maittavaa ruokaa, yhteisölle tuttuja ihmisiä, joille voisimme yleensä esitellä aikaansaannoksiamme. Toukokuussa katsoimme grillijuhlien sopivaksi ajankohdaksi juhannusviikon keskiviikon 17.6.2015. Kutsut talon ulkopuolelle lähetin jo ennen kuin aloimme toteuttaa unelmiamme. Toukokuussa 2015 kutsun sai kuusi sosiaalityöntekijää, 24 talon entistä tai nykyistä työntekijää, sekä nuorten vanhemmat. Kesäkuun aikana, projektin keskellä, pohdimme nuorten kanssa yhdessä, keitä talon entisiä nuoria kutsuisimme juhliin. Lähetin kutsun 13 entiselle nuorelle. Kutsutuista grillijuhliin osallistui kolme sosiaalityöntekijää, 17 talon entistä tai nykyistä työntekijää, neljä talon entistä nuorta, sekä kahden nuoren toinen vanhempi.

Päivä käynnistyi aurinkoisena, mutta olimme jo katsoneet säätutkaa, joka näytti, että epäonneksemme juuri klo 13, juhlien alkaessa, sataa kaatamalla vettä. Teimme siis varasuunnitelman, että siirrämme juhlat ulkoa sisälle. Yksi talon aikuinen otti hoitaakseen ruokapuolen. Hän suunnitteli tarjottavan ruokalistan ja hankki tarvittavat eväät. Edellisenä iltana ruokavastaava teki kolme ”salaisen reseptin” marinadia, jolla hän marinoi kana- ja possunpihvejä. Keskiviikkoamuna teimme yhdessä salaatit, sekä paistoimme patongit. Tarjolla oli myös grillimakkaraa, sekä jälkiruuaksi suussa sulavaa mutakakkua. Ennen vieraiden tuloa viimeistelimme vielä takapihan rakentamalla opaskyltit, sekä tulostimme ja laminoimme takapihan ulkoseinälle A4-kokoisia valokuvia miltä takapiha näytti ennen kuin aloimme sitä rakentaa, jotta vieraat saavat perspektiiviä miten ison työn olemme kunnostuksen eteen tehneet. Siirsimme myös unelmointitaulun ulkoseinälle, jotta vieraat huomaavat mistä kaikki on lähtenyt liikkeelle. Kaikki oli valmista klo 12.45.

Ensimmäiset vieraat tulivat heti klo 13 ja saman tien alkoi myös kaatosade. Tunnelma oli hieman odottava, lämmin ja iloinen, koska jälleennäkemisen riemu oli valtava. Kuulumisia vaihdeltiin välittömästi ja naurusta ei varmasti tullut loppua koko iltapäivänä. Suurin piirtein kaikki vieraat olivat myös kaikille nuorille tuttuja, joten heidän oli helppo osallistua keskusteluihin ja kuulumisten vaihtoon. Vieraiden kanssa kiersimme takapihaa sateenvarjojen alla ja nuoret sekä me aikuiset ylpeänä esittelimme takapihaa. Kesäkeittiössä grillattiin ja se oli suosittu sadesuoja, tulipahan todistettua, että sinnekin tilaan mahtuu grillatessa kymmenen henkilöä. Vieraita tuli lisää tasaisin väliajoin ja heille kaikille tehtiin esittelykierros sateenvarjon alla. Vieraiden kommentit olivat mykistäviä, heistä jokainen piti projektin tuotosta erinomaisena. Yleisin yksittäinen kommentti oli pelkkä ”vau”. Osalle vieraista oli jo kantautunut vihiä miltä takapiha näyttää, mutta suurin osa ei olisi uskonut, että käytimme kunnostukseen aikaa vain kaksi ja puoli viikkoa, koska ”kutsukin grillibileisiin lähetettiin jo kuukausi sitten”. Nuoret esittivät alkuun välinpitämätöntä projektia kohtaan, mutta tunnelman lämmitessä ja vähän kommentteja kysellessä myös se ylpeys aikaansaannosta kohtaan nousi esiin.

Tärkein asia tapahtui kuitenkin sisätiloissa. Kesäkeittiöstä kannettiin paistetut pihvit ja makkarat tarjoiltaviksi ruokailutilaan, missä hyvän ruuan ja hyvän seuran lisäksi oli tarjolla myös livemusiikkia. I-tyttö lauloi talon aikuisen säestäessä kitaralla Taylor Swiftia ja Haloo! Helsinkiä. Myös talon kitaravirtuoosi esitteli trubaduurin taitojaan ja viihdytti vieraita. Koskettavin esitys oli herran oma tekemä biisi, jonka nimi on ”laulu lastensuojelulle”, joka aika koskettavasti ja rankasti käy läpi kuvitteellisen laitosnuoren tuntemuksia, mutta päättyy kuitenkin onnellisesti.

Vieraat kiittelivät vuolaasti tapahtumaa ja muistivat myös kehua takapihan hienoutta. Ennen kuin kaikki livistivät paikalta, ehdimme ottaa muutaman ryhmäkuvan meistä kaikista. Viimeisetkin vieraat lähtivät klo 16 maissa, jonka jälkeen alkoi grillibileiden ärsyttävin vaihe – siivoaminen.

7.3 Digitalina

Projektin suunnitteluvaiheessa syntyi idea, että koko projektin ajan järjestelmäkamera kulkee meidän mukana, jonka tarkoituksena oli ikuistaa projektin jokainen työvaihe, jotta myöhemmin muistaisimme, mitä on projektin aikana tehty. Kunniahimoinen

tavoite oli, että saisimme projektista 1000 valokuvaa, joista sitten valikoisimme parhaat ja koostaisimme niistä digitarinan, mistä jäisi muisto jokaiselle projektiin osallistuneelle. Tätä varten nuoret ja heidän vanhempi allekirjoittivat kuvausluvan (liite 2). Ytimekkäälle kuulostava 1000 valokuvaa oli harkittu luku, eikä se olisi mahdottomuus toteuttaa. Valokuvauksen oli tarkoitus olla toteutusvaiheen ns. helppo ja vaivaton työ, koska osasimme ennakoida, että fyysinen työ ei tule joka hetki kiinnostamaan, mutta kameralla olisi kiva leikkiä ja ottaa sieltä täältä kuvia.

Toteutusvaiheen, kahden ja puolen viikon, aikana kamera oli aina takapihalla mukana ja muistimme myös huolella kuvata. Tavarataloihin emme ottaneet kameraa mukaan, koska tiesimme, etteivät nuoret halunneet herättää kaupoissa minkäänlaista ylimääräistä huomiota. Jokainen projektiin osallistunut käytti kameraa työpäivien aikana. Valokuvauksessa kunnostautui eniten M-tyttö, jonka osallistuminen kokonaiskuvassa ei ollut niin sitoutunutta kuin kahdella muulla nuorella.

Loppujen lopuksi pääsimme hyvin lähelle tavoitetta, grillibileiden jälkeen kameran muistikortti näytti 997 kuvaa. Tietoisesti jätin kolme kuvaa grillijuhlista ottamatta, koska mielestäni oli täydellisempää saada kolme valokuvaa tavoitetta vähemmän kuin tasan sen verran kuin alkuun suunnittelimme, josta saimme jälleen sisäpiirivitsin ”hyvä yritys, mutta ei ihan riitä”. Projektin aikana varmasti jokainen oli jossain vaiheessa selannut kuvat kameran näytöltä läpi.

Grillijuhlien jälkeen yhteisömme hetkellisesti hajosi juhannuksesta johtuen, joten kahlasimme kuvat läpi 29.6.2015. Olin siirtänyt kuvat kamerasta muistikortille, jonka kesäkuun 29. päivän iltana laitoin kiinni talon teräväpiirtotelevisioon ja keräännymme nuorten kanssa kuvia katsomaan. Yllätyin itsekin, miten tarkka ja hyvälaatuinen järjestelmäkameralla otettu kuva teräväpiirtotelevisiossa näytti, samaa mieltä olivat myös nuoret. 997 valokuvan läpikäyminen oli kahden tunnin prosessi, joten mielenkiinto varmasti olisi kadonnut, elleimme olisi keksineet siihen myös oheistoimintaa. Alkuun katsoimme vartin verran kuvia yhdessä sohvalla, jonka jälkeen tytöt alkoivat samassa tilassa leipoa mokkapaloja ja M-poika piti huolen, että kuvat televisiossa vaihtuivat tiuhaan. Tunnelma oli hyvin hauska ja iloinen, paljon naurettiin ja välillä muistelimme, miten paljon siinäkin kohtaa ärsytti ja miten paljon tuonakin hetkenä satoi vettä ja niin edelleen. Välillä kelasimme hyviä otoksia taaksepäin ja katsoimme uudestaan ja välillä pysähdyimme jonkin tilannekuvan kohdalla

muistelemaan sitä hetkeä. Tuhanteen valokuvaan mahtui myös huonoja otoksia, sekä vähemmän edustavia kuvia, jotka sitten nopeasti vain kelasimme yli. Valokuvat selattuamme nuoret antoivat allekirjoittaneelle vapauden valita kuvista parhaat mukaan digitarinaan, sillä varauksella, että en valikoi siihen ainakaan niitä kuvia, mitä nuoret eivät äsken ne nähtyään halunneet.

Tiistaina 30.6.2015 kävin kuvat tietokoneella uudestaan läpi ja tein muistiinpanoja, mitkä kuvat pääsevät mukaan digitarinaan. Lopulliseen tarinaan päätyi 136 valokuvaa, joista sitten lähdin rakentamaan tarinaa sillä ajatuksella, että tarinassa on nähtävissä, millainen takapiha oli ennen, millainen se on nyt ja millainen oli meidän matka kohti unelmaamme.

Päädyin tekemään digitarinan Windowsin omalla elokuvatyökalulla Windows Movie Makerilla, joka on helppokäyttöinen, ei-ammattimaiseen käyttöön tarkoitettu ohjelma, jolla kuka vain onnistuu tekemään yksinkertaisen tarinansa. Hallitsin ohjelman perusteet, joten tarinan tekeminen kävi suhteellisen nopeasti, siirsin vain kuvat haluamaani järjestykseen, käytin haluamiani efektejä viestin vahvistamiseksi ja niin edelleen. Lauantaina 4. päivä heinäkuuta 2015 viimeistelin digitarinan yhteisön sohvalta, nuorten välillä vieressä ihmetellessä miten sitä tarinaa tehdään. Ylivoimaisesti vaikein asia oli löytää tarinalle ”teostovapaa” musiikki eli sellaista musiikkia, jota voi vapaasti tällaiseen projektiin lainata. Lopulta löysin sen tyyllisen ja sen pituisen musiikkikappaleen, jota olin ajatellutkin, jonka sitten latasin koneelle ja yhdistin tarinaan. Tarinasta tuli lopulta 6 minuuttia 48 sekuntia pitkä.

Sunnuntaina 5.7.2015 Vuorossa oli lupa unelmoida -projektin digitarinan ensi-ilta talon omassa elokuvateatterissa. M-poika ja I-tyttö halusivat ehdottomasti nähdä digitarinan, mutta M-tyttö pääsi jälleen yllättämään minut, koska ei halunnut missään nimessä nähdä sitä. Hetken hänen kanssaan juteltuani tulin siihen päätelmään, vaikka tyttö ei sitä suoraan sanonutkaan, häntä jarrutti se, koska ei ollut niin vahvasti osallisena projektissa kuin muut nuoret ja se näkyisi videolla. Vakuutin hänelle, että digitarinasta tuli hyvä ja tärkeimpänä asiana siinä on, että siinä näkyy se valtava muutos, mitä me yhdessä olemme saaneet aikaiseksi. Mutta en saanut tyttöä mukaani, joten katsoimme digitarinan M-pojan ja I-tytön kanssa. Digitarina aiheutti katsojissa hilpeyttä ja hyväntuulisia kommentteja lateli koko seitsemän minuutin ajan. Videon katsottuamme ojensin nuorille heidän omat kappaleensa, jotka olin CD-levylle

polttanut ja kehotin heitä näyttämään digitarinan ainakin vanhemmilleen, jotta he näkevät, miten hienoja asioita olemme saaneet aikaiseksi ihan omin pienin kätösini.

7.4 Kokonaisbudjetti

Työelämäkumppanin asettama tavoite projektille oli pysyä sallitussa 2500 euron budjetissa. Koska projektin aikana innostuimme kunnostamaan ja hyödyntämään jo olemassa olevia kalusteita ja tarvikkeita, alittui budjetti roimasti. Itselläni oli tehtynä projektille erillinen kansio, johon jokaisen ostoksen ja hankinnan kuittikopio laitettiin, jotta pysyisin koko projektin ajan kärryillä missä mennään. Projektiin saimme käytettyä rahaa tarkalleen 1922 euroa, josta valtaosa meni terassin puutavaraan (1039 euroa). Muita merkittäviä ostoksia olivat grilli (199 euroa), puutarhatuolit 6kpl (144 euroa), sekä koristekate taimineen (209 euroa). Kokonaisbudjetin loppuosa koostui hieman pienemmistä ostoksista, kuten maaleista, pensseleistä, ulkoruukuista, maanrakennuskankaasta, aurinkotuolista ja niin edelleen. Grillibileiden ruokatarjoilut laskutettiin talon ruokabudjetista, sekä nuorille luvattu kesätyöpalkka laskutettiin talon virkistys- ja harrastebudjetista.

8 ITSEARVIOINTI

Projektin toteutusvaihe ei alkanut ollenkaan niin kuin olin sen ajatellut alkavan. Nuorilla oli vaikeaa aloittaa työt ja se yllätti minut täysin. Pohtiessani, miksi aloitus oli niin vaikeaa, löysin kaksi selvää asiaa, jotka vaikuttivat siihen ja joita pidin ennalta projektin suurimpina uhkakuvina: sää ja työvuorosuunnittelu. Ensinnäkin, vaikka projekti oli yhteisöllinen, se kuitenkin vahvasti henkilöityi allekirjoittaneeseen, enkä itse ollut aloituksessa paikalla, koska olin ollut edelliset yöt yövuorossa, joten siinä vaiheessa, kun projekti alkoi, olin kotona nukkumassa.

Toiseksi, pidin suurimpana uhkakuvana säätä, eikä sekään meitä nyt suosinut. Lämpötila oli +10 celsiusastetta, erittäin tuulista ja heti toteutusvaiheen alkaessa satoi vettä ja rakeita. Nuorten kanssa käymiäni keskusteluja pohtiessani huomasin itsessäni, että ollessani itse niin innoissani tästä projektista, arviointikykyäni saattoi hieman sumentua, koska oletin, että nuoret ovat samalla tavalla innoissaan, enkä alun vastoinkäymisiä osannut odottaa lainkaan. Tämä selkeästi yllätti minut. Kyllähän he kaikki olivat innokkaita ja motivoituneita suunnitteluvaiheessa, mutta fyysinen työ ja

uusien asioiden kohtaaminen ja kokeileminen ovat hieman eri juttu kuin pilvilinnojen rakentelu mielikuvin. Kokemukseni mukaan lastensuojelulaitoksessa kesäloman aloitus on aina haastava tilanne, koska nuoret ”haluavat olla vain lomalla”, mutta kasvun, kehityksen ja kuntoutumisen kannalta arkitoiminnot ja rutiinit pitää saada toimimaan ja jokapäiväiseen arkeen pitää saada sisältöä, unohtamatta kuitenkaan kesäloman tärkeyttä. Ajattelin, että tällaisen yhteisöllisen projektin aloitus ei olisi niin hankalaa, koska nuoret on otettu mukaan alusta asti suunnitteluun ja heille on jaettu valtaa ja vastuuta, joten he olisivat ”täysillä mukana” alusta asti, mutta tällä kertaa olin väärässä. Keskusteluissa olisi ollut mahdollisuus auktoriteettiseen ohjaukseen ja ikään kuin ylhäältä päin käskyttämällä patistaa nuoret hommiin, mutta tietoisesti halusin vastavuoroista vuorovaikuttamista, aitoa vuoropuhelua, johon innostamisella pyritään (Kurki 2010, 204).

Kolmantena päivänä projekti käynnistyi ilman vastoinkäymisiä. Siihen tarvittiin ulkopuolelta tuleva yhteisön tasavertainen jäsen (I-tyttö), joka omalla innokkuudellaan loi välittömästi myönteisen ilmapiirin. Jälkeenpäin ajateltuna tästä hetkestä löytyi innostamisen elementtejä. Koska innostajan rooli korostuu kaikkein eniten projektin alkuvaiheessa (Kurki 2000, 77), eikä projekti lähtenyt odotetusti liikkeelle, tekeminen oli enemmänkin kylmästä maailmasta, liian aikuisjohtoista, jolloin innostaminen tapahtui ennen kaikkea markkinoimalla toimintaa. Mutta yhden nuoren oma innokkuus vei toimintaa astetta syvemmälle, kuumaan maailmaan, jolloin motiivina ei olleet vain omat intressit vaan myös yhteenkuuluvuuden tunne yhteisöä kohtaan. (Kurki 2000, 75.)

Ensimmäisellä viikolla huomasimme, että aikatauluilla ei ole oikeastaan merkitystä, vaan kannattaa mennä tunteen ja sääolosuhteiden mukaan. Ja tässäkin on innostamisen elementti, kylmässä maailmassa aikataulu on ennalta asetettu ja sitä orjallisesti noudatetaan, mutta kuumassa maailmassa tärkeää on asteittain etenevä projekti, jolla on selkeä tähtäin tulevaisuudessa määritettynä aikana. (Kurki 2000, 75.) Innostamisen tehtäviin kuuluu valaistuminen, minkä keskiössä ovat ryhmän asenteet ja motivaatio ja innostajan tehtävänä on analysoida ja arvioida tilannetta, tehden ratkaisuja ja päätöksiä sen mukaan. (Kurki 2000, 78–79.) Tein myös havainnon, että ne kaksi nuorta, jotka päivän aikana kiitettävästi rakentamiseen osallistuivat, heidän hyvä mieliala ja toimeliaisuus jatkuivat myös illalla ja he olivat hyväntuulisia. Toisaalta taas M-tyttö, joka ei niin aktiivisesti osallistunut, ei ollut ollenkaan niin toimelias tai

hyväntuulinen kuin muut yhteisön nuoret. M-tyttö jäi vähän jopa ulkopuoliseksi ja näen asian niin, että tällä toiminnallisella projektilla oli suuri vaikutus siihen. M-tytöltä puuttui osallisuuden olennaisin piirre eli yksilön oma kokemus, kuten Gretschel (2002, 90–91) kirjoittaa, osallisuus on tunne, kun nuori kokee itsensä päteväksi ja arvostaa omaa rooliaan yhteisössä tai kuten Kiilakoski (2008, 11–12) kirjoittaa, välinpitämätön ihminen ei ole kiinnostunut yhteisön asioista eikä koe oman panoksen edistävän hyvinvointia. Toisaalta kun tytölle hyvä päivä sattui, hän oli oikeasti osallisena toiminnassa ja selkeästi nautti tekemisestä, mikä kertoo tämän kaltaisen toiminnallisen tekemisen tärkeydestä osana lastensuojelulaitoksen arkea.

Helsingin matka jalkapallopeleihin ei kuulunut opinnäytetyön suunnitelmaan, mutta päätin tarttua tilaisuuteen, kun sitä tarjottiin. Reissu oli onnistunut ja itse olen tyytyväinen, että meille järjestyi mahdollisuus tarjota tällainen kokemus nuorille. Nuoret itse olivat matkasta myös mielissään, vaikka ensimmäiset kommentit eivät sitä kertoneetkaan. Jälkeenpäin ajateltuna projekti kokonaisuudessaan oli hyvin tiukka paketti ja kun siihen vielä lisättiin rankka Helsingin matka, en ihmetelty yhtään, että nuorten kiinnostus projektia kohtaan alkoi loppua kohden hiipua. Mutta kun aikaa yhteisöllisestä projektista on kulunut, alkaa aika kultaa muistoja ja nuoret muistelevat hymy huulilla kesäkuun 2015 alkua.

Ilmapiirin kannalta tärkeässä osassa oli sää, eikä se ollut sitä, mitä me unelmissamme olimme toivoneet. Grillijuhlat olivat projektin huipennus ja koko yhteisö odotti niitä innolla, mutta itseäni jäi harmittamaan, kun juuri vieraiden ollessa paikalla vettä satoi kaatamalla. Vieraat eivät päässeet paneutumaan aikaansaannoksiimme vaan esittelykierros oli hyvin nopea, eikä yksityiskohdille jäänyt liiammin aikaa. Kuitenkin grillijuhlien tärkein asia oli se yhteisöllisyyden tunne ja lämminhenkisyys joka ilmapiirissä oli aistittavissa ja mikä tunnelmasta huokui. Hyypä (2002, 27) kirjoittaa, että yhteisön tärkein ominaisuus on yhteishengen tunne, joka syntyy yhteisistä kokemuksista ja historiasta, johon on kuulunut ylä- ja alamäkiä. Ja juuri tätä me tällaisella tapahtumalla haimmekin.

Palautetta sain sekä nuorilta, että aikuisilta koko projektin ajan. Nuorilta palaute tuli suoraan jokapäiväisten keskustelujen kautta. Projektin aikana nuorten palautetta tuli etenkin silloin, kun tuli vastoinkäymisiä. Palaute oli enemmän rakentavaa kuin positiivista. Positiivista palautetta tuli noin kaksi viikkoa grillijuhlien jälkeen, kun

katsoimme yhdessä digitarinaa. Itselläni oli erilliset palautelomakkeet nuorille tehtyinä, mutta he eivät suostuneet niitä täyttämään. Samoin tarkoitus oli, että jokainen aikuinen dokumentoi aamuvuorossa myös nuorten tuntemuksia, sekä antamaa palautetta. Tuntemuksia kuvattiin kyllä joka päivä, mutta palautetta ei niinkään tai palaute oli maksimissaan kahden sanan mittainen. Näin ollen palautteen keruu jäi vajaaksi, olisin voinut suunnitella ja organisoida palautteen keruun paremmin.

Digitaalinen tarinankerronta yhdistää vuosisatojen aikaisen tarinankerronnan tämän päivän teknologiaan ja digitarinalla saa aikaiseksi vaikuttavia tarinoita hienoin ilmaisukeinoin (Digital Storytelling Finland 2015). Katsoimme projektista otetut 997 valokuvaa vajaa pari viikkoa projektin valmistumisen jälkeen. Oli hyvä asia, että kuvia katsoimme vasta vajaa pari viikkoa projektin jälkeen, koska kesäkuun alku oli niin nuorille kuin aikuisillekin fyysisesti raskas ja nuorilla ei varmasti olisi ollut kiinnostustakaan alkaa valokuvia katselemaan heti sen jälkeen, kun oli saatettu projekti kunnialla loppuun ja oli aika hengähtää. Mutta digitarina toi mieleen hyvät ja huonotkin muistot projektista ja niitä oli hyvä muistella hymy huulilla. Samoin tarinan avulla sai palautettua mieleen, mistä lähetettiin, mihin päädyttiin ja millä tavalla. Digitarinan käyttö saisi olla mukana lastensuojelulaitoksen ryhmätoiminnassa, jokainen nuori voisi tehdä oman tarinansa innostavan ohjaajan opastuksella, jolloin tarinasta tulisi voimaannuttava ja sitä voisi käyttää kuntoutumisen muotona.

9 TYÖELÄMÄKUMPPANIN ARVIOINTI

Työelämäkumppani arvioi, että yhteisölliselle projektille asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin, jopa erinomaisesti. Projektin lopputulos oli onnistunut ja projektin tuotoksesta on iloa ja käyttömukavuutta vuosiksi eteenpäin. Yhteisöllisyys korostui projektin aikana eri työvaiheissa. Sosiokulttuurisen innostamisen monimuotoisuus nousi esiin nuorten motivoimisessa etenkin silloin, kun työ ei nuorta kiinnostanut. Oman esimerkin merkitys korostui selvästi kannustuksessa. Tavoitteiden merkitys ja niiden auki purku nuorille oli tärkeää.

Yhteisöllisen projektin tuloksia ja kokemuksia voidaan hyödyntää jatkuvasti laitoshoidossa. Motivointi, yhteisöllisyys, osallisuus ja panostaminen ennalta

suunnitteluun on toimiva ja tämänkaltaista projektia voidaan käyttää esimerkkinä tuleviin yhteisiin projekteihin. Myös se, että nuoret huomasivat väsymyksen tullessa, että tästäkin voi vielä jatkaa, aikuinen esimerkkiä vierestä näyttäen, oli hyvä oppi työyhteisön jäsenille, josta työyhteisö saa työkaluja tulevaisuuteen.

Hyvän suunnittelun merkitys korostui, koska työvuorolista, asiakkaiden vähyydestä johtuen, ei puoltanut yhteisöllistä projektia. Dokumentoinnin merkitys korostui, kun henkilöt vaihtuivat useasti projektin edetessä. Projektin aikataulu oli hyvin suunniteltu ja projekti valmistui suunnitellusti. Budjetti alittui reilusti, tavarat kilpailutettiin ja tavarat olivat aikataulussa paikalla. Työnjako nuorten kesken oli tasapuolista ja nuorten persoonallisuudet otettiin hyvin huomioon.

Työelämäkumppanin arvioinnin mukaan opinnäytetyön merkitys organisaatiolle on selkeä. Asiakkaiden viihtyvyys parani ja projektin tuotosta voi hyödyntää jatkossa. Henkilökunta sai oppia ja muistutusta siitä, että osallisuus, yhteisöllisyys, persoonallisuus ja oma innostus ovat merkittävässä osassa lastensuojelun arkea. Nuoret oppivat uusia taitoja ja huomasivat, että itsetehty ja omannäköinen ovat tärkeämpiä asioita kuin kaupasta ostettu. Nuorten oma suunnittelu ja mukaan ottaminen myös päätösten tekoon kantaa positiivisesti eteenpäin.

10 POHDINTA

Opinnäytetyön helpoin osuus oli suunnitteluvaiheessa, jolloin otimme yhteisön nuoret mukaan ja innostimme heitä ideoimaan ja luomaan unelmia. Silloin kaikki sujui kuin unelmissa pitääkin, näin helppoako tämä on. Ennalta tiesimme, että vaikein vaihe tulee olemaan toteutusvaihe, niin kuin se olikin. Eteen tuli ongelmia, joita en ottanut huomioon, kuten nuorten vastustus projektia kohtaan. Mutta kun projekti lähti liikkeelle, saavutettiin sillä niitä osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunteita, joita innostamisella haettiin. Sää oli projektin pahin uhkakuva ja se ei meitä suosinut, mutta silti saimme projektia päivä päivältä etenemään, eikä pieni raekuurotkaan meitä enää alkukankeuden jälkeen haitannut. Innostaminen aikuisen omalla esimerkillä oli merkittävässä roolissa koko projektin ajan. Itse tein välillä tästä testiäkin, alkuun innostin yhteisön työhön ja kun työt olivat päässeet alkuun, tiputin työkalut maahan ja menin norkoilemaan riippukeinuun. Ja kuten arvasin, yhteisö seurasi perässä ja

työnteko loppui siihen. Hyvä esimerkki aikuisen oman asenteen merkityksestä, mutta sama toimi ilman muuta toisinkin päin eli kannustamalla, innostamalla ja hyvää ilmapiiriä luomalla myös nuoret saivat ”hengen päälle” ja silloin projekti eteni kuin omalla painollaan ja kaikki nautti tekemisestä. Kurjen (2000, 14) mukaan sosiokulttuurisen innostamisen keskeisiä käsitteitä ovat yhteisöllisyys, osallistuminen, herkistyminen, toimintaan sitoutuminen, luovuus ja dialogi. Nämä käsitteet tulivat projektin aikana todistettua oikeiksi.

Itseni ja työelämäkumppanin asettama kokonaistavoite projektille täyttyi vallan mainiosti. Saimme projektin tuotoksen, piha-alueen perusteellisen kunnostuksen, valmiiksi ennalta mietityn aikamäärän sisällä ja alitimme vielä projektille asetetun kokonaisbudjetin reilusti. Onnistuin kokonaisuuden hallinnassa. Kesän aikana takapihan terassit ja grilli ovat olleet hienosti käytössä, nuotiopaikallakin olemme pannukahvia keittäneet. Hyvän sään salliessa aikuiset ovat silloin tällöin siirtäneet iltapäiväraportin terassille, jossa on mukava keskustella kahvikupin ääressä. Projektin tuotoksesta on iloa laitokselle vuosiksi eteenpäin.

Tämän kaltainen projekti osoitti, että toiminnalliselle tekemiselle on lastensuojelulaitoksessa aina tarvetta. Ja kun nuoret otetaan jo suunnitteluvaiheessa mukaan, he saavat siitä osallisuuden tunteen jakamalla valtaa ja vastuuta, jolloin motivaatio tekemistä kohtaan on parempaa. Myös digitarinan käyttö ryhmätoimintana on sellainen, joka lastensuojelulaitoksen kannattaa ottaa käyttöön. Pienellä vaivalla saa aika vaikuttavaa aikaiseksi. Innostaminen käsitteenä on tullut lähelle sydäntäni. Viimeistään tämä opinnäytetyöprosessi vahvisti sen, että sosiokulttuurinen innostaminen on minun juttuni. Mukaansatempaavalla työotteella saa koko yhteisön liikkeelle ja jokaiselle saadaan tunne, että hänen ajatuksillaan on merkitystä. Toivon, että jatkossakin jokaisella yhteisön jäsenellä on edelleen lupa unelmoida.

Toiminnallista projektia voisi kehittää ottamalla tässä opinnäytetyössä todetut hyvät käytänteet mukaan ja suunnitella yhdessä nuorten kanssa seuraava projekti seuraavaan lomakauteen, jolloin työelämäkumppani hyötyisi siitä, että kesäloma-arkeen on ennalta suunniteltu innostava projekti. Piha-aluetta riittää kunnostettavaksi ja laitostiloista on mahdollista tehdä vieläkin toimivammat ja viihtyisämmät. Tämän kaltaiselle yhteisölliselle opinnäytetyölle on myös jatkotutkimuksen mahdollisuus. Jatkotutkimuksena voisi olla laadullinen tutkimus työyhteisölle, jossa

tutkimusongelmana olisi sosiokulttuurisen innostamisen työkalujen käyttö arkisessa lastensuojelun laitostyössä ja tutkimuskysymyksinä, mitä vaikutuksia lupa unelmoida -projektilla on ollut laitoksen työntekijöiden työhön ja mitä käytänteitä projektin aikana tehdystä ohjaustyöstä on jäänyt elämään. Jatkotutkimuksena voisi olla myös määrällinen tutkimus projektiin osallistuneille nuorille, jossa tarkasteltaisiin projektin tuotosta, sen mukana tuomia hyötyjä ja viihtyisyyttä. Nuorille suunnattu tutkimuskysymys voisi olla, mitä nuoret ovat kokeneet saaneensa projektin aikana työskentelystä ja onko sillä ollut vaikutusta omaan arkeen ja elämään.

LÄHTEET

Digital Storytelling Finland 2015. Digitaalinen tarinankerronta. www-dokumentti. <http://dstfinland.ning.com/page/mik-on>. Ei päivitystietoa. Luettu 01.07.2015

Gretschel, Anu 2002. Kunta nuorten osallisuusympäristönä. Nuorten ryhmän ja kunnan vuorovaikutussuhteen tarkastelu kolmen liikuntapaikkaprojektin laadunarvioinnin kei-noin. pdf-dokumentti. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13503/9513912868.pdf?sequence=1>. Luettu 31.03.2015

Haapaniemi, Rauno & Raina, Liisa 2007. Yhteisöllinen pedagogia. Tallinna: AS Pakett kirjapaino

Hyyppä, Markku T. 2002. Elinvoimaa yhteisöstä. Sosiaalinen pääoma ja terveys. Keuruu: PS-kustannus

Hämäläinen, Juha 2010. Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehyksessä. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria. Perusteita ja puheenvuoroja. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 73. Helsinki: Yliopistopaino

Kiilakoski, Tomi 2008. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 77. Helsinki: Hakapaino Oy

Kleipoedszus, Stefan 2011. Communication and conflict. An important part of social pedagogic Relationship. Teoksessa Cameron, Claire & Moss, Peter (toim.) Social pedagogy and working whit children and young people. Where care and education meet. Lontoo: Jessica Kingsley Publishers

Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Tammer-Paino Oy

Kurki, Leena 2002. Persoona ja yhteisö. Personalistinen sosiaalipedagogiikka. Jyväskylä: Kopijyvä Oy

Kurki, Leena 2010. Nuorisokasvatus sosiokulttuurisen innostamisen kehyksessä. Teok- sessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.) Nuorisokasvatuksen teoria. Perus- teita ja puheenvuoroja. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura. Julkai- suja 73. Helsinki: Yliopistopaino

Lastensuojelulaki 417/2007. www-dokumentti. <http://www.finlex.fi/>. Ei päivitystietoa. Luettu 30.06.2015

Nuorisolaki 72/2006. www-dokumentti. <http://www.finlex.fi/>. Ei päivitystietoa. Luet- tu 30.06.2015

Sonetin esite 2015

Suomen perustuslaki 731/1999. www-dokumentti. <http://www.finlex.fi/>. Ei päivitys- tietoa. Luettu 30.06.2015

LUPA UNELMOIDA

No niin, nyt alkaa vihdoinkin ja viimein kolmivaiheisen Lupa unelmoida-projektin vaikein ja haastavin osuus. Talvella analysoimme kriittisesti todellisuutta ajatuksena parantaa ympärillä olevaa maailmaa. Teimme yhteisönä omakohtaisen, perinpohjaisen tutkimuksen maailmasta jossa elämme ja lähiympäristöstä joka vaikuttaa meihin jokaiseen yhteisön jäseneseen.

Projektin toisessa vaiheessa tulkitsimme tutkimustuloksia ja niiden perusteella maailman parantaminen konkretisoitui piha-alueen kunnostamiseen ja viihtyvyyden parantamiseen. Innostimme toisiamme luomaan katseen tulevaisuuteen, kaukaiselle ulapalle, ja annoimme itsellemme luvan unelmoida paremmasta maailmasta. Yhdessä etsimme keinoja, joiden avulla voimme lähteä hitaalle matkalle kohti tuota parempaa maailmaa.

Kolmas vaihe on käytännöllinen vaihe eli miten siirrämme löytämämme keinot käytäntöön. Matka on hidas ja vaatii ennen kaikkea meidän jokaisen innostumista ja innostamista, omaa sisäistä paloa. Ei voi innostaa, jos ei itse ole innostunut.

Projektin tärkein tavoite on tietenkin saada takapiha niin viihtyisäksi, että siellä voi viettää aikaa. Samalla luomme historiaa, koska talon historiassa ei ole koskaan hyötykäytetty piha-alueita. Siitä tulee viihtyisä, koska me itse yhteisönä sen teemme alusta loppuun asti. Siitä ei välttämättä tule priimaa, mutta siitä tulee Meidän näköinen. Se, minkä näköinen piha-alueesta loppujen lopuksi tulee, ei tiedä kukaan, eikä tarvitse tietääkään. Annetaan unelmien virrata koko matkan ajan.

Jotta me saamme projektista onnistuneen ja kaikille onnistumisen elämyksiä, tarvitsemme omaa innokkuutta ja hieman suunnitelmallisuutta. Tärkeimpänä tehtävänä on luoda yhdessä mielekäs ilmapiiri ja hyvä tunnelma. Tiedämme, että työnteko ei läheskään aina miellytä, mutta pyrimme välttämään vastakkainasettelua. Kameran käyttö on hyvä työtehtävä, se kulkee meillä koko ajan mukana, joku on aina kameran kanssa. Tavoite on siis saada tuhat valokuvaa projektista, joista sitten valkkaamme parhaimmat ja teemme siitä kaikille muistoksi digitarinan. Valmista saamme ihan varmasti, vaikka työtahti ei päätä huimaisikaan, meillä on sen verran nohevia piharakentajia yhteisössämme!

Teen tästä unelmien projektista opinnäytetyön, jossa tarkastelen innostamista, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Toimistossa on päiväkirja, johon joka työpäivältä kirjataan kuka on tehnyt mitään sekä ohjaajan että nuorten omia huomioita plus palautetta aikuisilta ja nuorilta (tarvitsen niitä raportoimiseen, koska itse en ole läheskään aina paikalla, joten tärkeä!!) Toivon, että kaikki nuoret voisivat olla osallisina koko projektin ajan (kesätyöstä maksetaan palkkaakin...;)), jotta opinnäytetyölle asetetut tavoitteet täyttyisivät. Eli vältetään grillibileisiin asti ns. turhia menoja.

Aikataulu on siis klo 9.30 aamukokous ja työnjako. Klo 10 työt alkavat. n. klo 12 välipala (hedelmä, mehu, jäätelö...) ulkona. Klo 14 työt loppuvat lounaaseen. Edessä on reilun kahden viikon projekti, välillä saattaa harmittaa, välillä sataa vettä, mutta sen hienommalle valmis unelma sitten tuntuu ja saamme sitä ylpeänä esitellä vanhoille tutuille yhteisissä grillibileissä! Ei oteta turhaa stressiä, vedetään pilke silmäkulmassa ja nautitaan yhteisöllisestä tekemisestä!

Juuso

Hei,

Meillä Sonetissa on ollut koko kevään ajan käynnissä Lupa unelmoida-projekti. Kaikki yhteisön jäsenet, niin aikuiset kuin nuoretkin ovat lähteneet innolla unelmoimaan. Suuri unelmamme on rakentaa yhteisöllisesti piha-alue niin viihtyisäksi, että voimme viettää piha-alueella yhteistä aikaa ja olla samalla ylpeitä aikaansaannoksestamme.

Talon nuoret ovat hienosti suunnitelleet mitä kaikkea unelmamme voisi pitää sisällään ja parhaamme mukaan pyrimme unelmat toteuttamaan. Meille on tärkeää, että nuorten toiveet ja suunnitelmat otetaan huomioon, jotta nuoret voivat ylpeänä kertoa, että tämä piha-alue on nimenomaan meidän rakentama. Rakentamisvaiheessa meistä jokainen oppii uusia taitoja ja saa onnistumisen elämyksiä.

Yhteisö tekee työtä unelman eteen noin kaksi viikkoa ja nuoret saavat kesätyöpalkkaa tehdystä työstä 100€. Voisiko teemaan liittyen sanoa, että nuorilla on unelmien kesätyöpaikka. Projekti huipentuu 17.6 järjestettäviin grillibileisiin, jonne myös teidät toivotetaan tervetulleiksi.

Projektista tehdään myös digitarina. Järjestelmäkamera kulkee meidän mukana jokaisena päivänä jokaisessa työtehtävässä. Grillibileiden jälkeen kokoonnumme nuorten kanssa tv:n ääreen ja katsomme kahden viikon ajalta otetut valokuvat, joista poimimme parhaat ja teemme niistä tietokoneella hienon digitarinan. Jokainen nuori saa muistoksi projektista cd:lle poltetun tarinan.

Digitarinaa varten tarvitsen teiltä kuvausluvan, jotta voimme ikuistaa kaikki onnistumisen elämykset ja kaikille jäisi projektista vahva muisto. Teen myös projektista sosiaalialan opintoihini liittyvän opinnäytetyön ja toivon, että saan luvallanne näyttää digitarinan opinnäytetyöni esitysseminaarissa. Seminaari on suljettu tila, jossa on paikalla sosiaalialan opiskelijoita ja ammattilaisia, eikä digitarina leviä suljetun tilan ulkopuolelle.

Tavataan viimeistään grillibileissä!

Juuso Kautonen

_____ Saa kuvata digitarinaa varten

_____ Ei saa kuvata digitarinaa varten

Nuoren allekirjoitus

Huoltajan allekirjoitus